Dziś: Dodatek Ogrodniczy i „Mój Swiatek“ Cena egz. 10 gr.

KURJER ZACHODNI
»ISKRA«

ROK XXVI. Niedziela, 29 września 1935 r. Nr. 266

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec Piłsudskiego 4. Telefony: Red. 64, Adm. 75. | P.K.O. 302.712 | Opłata poczt. uiszczona ryczałtem.

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową Zł. 2.50

Front strajkowy na Śląsku
załamał się

Wczoraj odbył się w Katowicach kongres radców załogowych, celem ostatecznego omówienia sprawy ewentualnego strajku. Na kongresie zastanawiano się nad tem, **czy zgodzić się na propozycję p. wojewody Grażyńskiego i przemysłowców powołania specjalnej komisji**, która zajmie się zbadaniem zagadnienia skrócenia czasu pracy, oraz sprawą usanowania Spółki Brackiej, czy też zająć stanowisko odmienne, t. j. proklamować strajk.

Decyzji jeszcze nie powzięto. gdyby jednak, zapadła uchwała proklamowania strajku, co jest mało prawdopodobne. **strajk rozpocząłby się w poniedziałek a w Zagłębiu naszem dzień później, t. j. we wtorek.**

Dziś, we wszystkich zakładach przemysłowych na terenie Zagłębia **odbędą się zebrania robotników. zwołane przez C.Z.G.**, na których będzie omawiana sprawa ewentualnego strajku.

Również i wśród innych związków zawodowych żywo jest omawiana sytuacja w przemyśle górniczym.

Dzisiejsze obrady delegatów górniczych w poszczególnych związkach zawodowych **niewątpliwie zadecydują o dalszym biegu wypadków.**

Jeżeli chodzi o nastroje panujące wczoraj na Górnym Śląsku to przedstawiają się one w ten sposób:

90 procent załóg robotniczych w przemyśle hutniczym wypowiedziało się kategorycznie przeciw strajkowi. Natomiast wśród załóg górniczych panuje niezdecydowanie. choć większość opowiada się za strajkiem, chociażby jednodniowym, demonstracyjnym. To niezdecydowanie wynika z tego powodu, iż najaktualniejsze sprawy dotyczące górników na Śląsku jak kwestje urlopowe i Kas Brackich zostały na wspólnych konferencjach z przemysłowcami załatwione pomyślnie. Powstała kwestja skrócenia dniówkowego czasu pracy. Jednak sprawa ta wśród ogółu rzeszy górniczej na Śląsku nie jest traktowaną jako paląca i wymagająca poparcia jej **ryzykowną akcją strajkową.** To też, jak określa prasa śląska **front strajkowy na Śląsku załamał się.**

Na tem tle zrozumiałą się wydaje ostrożność związków zawodowych w Zagłębiu Dąbrowskiem niezbyt mocno angażujących się w akcji strajkowej, która mogłaby się okazać demonstracją **zbyt drogo kosztującą robotników.** Dlatego też panuje przekonanie iż może wybuchnąć strajk demonstracyjny jednodniowy, a kwestja czasu pracy wejdzie na drogę rozmów i komisyjnych prac.

Nowy cios dla polskosci
W CZECHOSŁOWACJI

MOR. OSTRAWA, 28.9. (PAT). Władze czeskie zawiesiły aż do odwołania działalność Polskiego Zawodowego Związku chrześcjańskich robotników, co stanowi *nowy cios dla polskości*, gdyż związek ten był jedynym. niezależnym polskim związkiem robotn.

UWAGA!! **UWAGA!!**

Wielka bezpłatna premja
DLA PRENUMERATOROW „KURJERA ZACHODNIEGO“
NIESPODZIANKA
dla naszych P.T. Czytelników!

Poczynając **od października b. r.** prenumeratorzy naszego pisma otrzymywać będą za drobną opłatą manipulacyjną w kwocie 20 gr. piękny, bogato ilustrowany **dodatek poświęcony sprawom mody i gospodarstwa kobiecego**, przynoszący najnowsze kreacje mód zagranicznych, wskazówki kosmetyczne, praktyczne rady gospodarskie dla pań domu i t.p.

Dodatek ten p. n.

„NOWA LINJA“

wychodzić będzie **w pierwszej dekadzie każdego miesiąca** i będzie dostarczany tym wszystkim prenumeratorom naszego pisma, którzy do 5-go każdego miesiąca opłacą zgóry pełną prenumeratę w kwocie Zł. 2.50 plus 20 gr. kosztów manipulacyjnych

Pierwszy zeszyt naszego bezpłatnego dodatku **„Nowa Linja“** ukaże się już po 1-szym października r.b.

Każdy zeszyt drukowany będzie na wytwornym, **ilustrowanym papierze**, posiadać będzie artystycznie wykonaną, **kilkubarwną okładkę** oraz szereg ilustracyj, tłoczonych sposobem wklęsłodrukowym i rysunków, przedstawiających **najnowsze modele mód damskich**, jak również **żywą i bogatą treść.**

Kto chce otrzymać już październikowy zeszyt naszego bezpłatnego dodatku, niechaj śpieszy natychmiast z zamawianiem i opłatą prenumeraty.

„Sensacje" i „rewelacje" warszawskie

o „aferze mięsnej" sięgającej Zagłębia i Śląska

„Od dłuższego czasu prasa stołeczna alarmuje opinję publiczną olbrzymią „aferą mięsną", „stawiskiadą mięsną" „panamą mięsną" i t.d. Poszczególne dzienniki (z wyjątkiem poważnych jak: „Kurjer Warszawski", „Warszawski Dziennik Narodowy", „Gazeta Polska", „Kurjer Poranny") obliczone na pczytność dzięki zamieszczanym sensacjom, prześcigają się w wyszukiwaniu coraz to nowych... „szlagierów".

Obecnie, wyczerpawszy temat „afery mięsnej" w Warszawie, szukają sensacji na prowincji, w Zagłębiu Dąbrowskiem, na G. Śląsku, w Łodzi, Kaliszu (!?) a między innemi w Sosnowcu i Mysłowicach.

Na czem ta „afera mięsna", określana jako „zmowa hurtowników mięsnych na niekorzyść konsumenta" polega?

Zaczęło się od tego...

Komisarjat Rządu w Warszawie zainteresował się gospodarką Zrzeszenia polskich kupców handlujących trzodą i bydłem w Warszawie, z którem, podobno, Magistrat warszawski (wedle relacji prasy stołecznej) zawarł niekorzystną umowę na eksploatację bocznicy kolejowej. Władze sądowe, które zainteresowały się gospodarką tego Zrzeszenia, jak również stosunkami panującemi na giełdzie mięsnej w Warszawie, znalazły podobno różnego rodzaju przekroczenia i nadużycia. Rozmiary tych nadużyć stwierdzi dopiero przewód sądowy. Narazie aresztowano prezesa Włodarskiego, członków zarządu, jednem słowem śledztwo w toku. I tutaj zaczyna się sarabanda sensacyj na łamach goniących za sensacją dzienników warszawskich Oto poczyna się wiązać działalność Zrzeszenia z akcją polegającą na podwyższeniu cen mięsa, wyrażając się słowami tych dzienników „okradaniu konsumenta".

Tysiąc złotych pensji miesięcznie prezesa miało rzekomo wpływać na *zwyżkę cen mięsa*. Wydatek związany ze śmiercią jednego z członków *miał wpłynąć na cenę świń i bydła*. Jednem słowem co zdanie to demagogja i sensacja.

Temat „afery mięsnej warszawskiej" rychło się wyczerpał. W sukurs przyszła akcja podejrzanych typów, ludzi wysuwających na pierwszy plan osobiste pretensje i ambicje, a którzy od dawien dawna zasypywali władze różnego rodzaju memorjałami. Część prasy skwapliwie to wykorzystała i naciągnęła aferę, pisząc niestworzone bujdy na temat Zagłębia i Śląska.

A teraz, jak wygląda istota sprawy?

Należy przypuszczać, iż w Warszawie istotnie miały miejsce nadużycia. Dziś coprawda trudno przesądzać. *Co jednak wszystko to mogło mieć wspólnego ze zwyżką cen mięsa?*

O konieczności zwyżki cen żywca dowiedzieliśmy się przed kilku miesiącami z enuncjacyj ministra rolnictwa na temat *konieczności popierania rolnictwa w zakresie hodowli trzody, bydła, koni*. W jakiś czas potem trzoda i bydło poczęły w cenie zwyżkować. Cena za kilogram trzody w maju i czerwcu u producentów wahała się od 60 do 65 groszy za klg., a w lipcu i sierpniu od 1 zł. do 1 zł. 10 gr. za klg. Skok niewątpliwie nagły. *Spowodowała to konjunktura eksportowa i rozmożony popyt na rynku wewnętrznym.*

Na łamach prasy poczęto wołać na alarm.

Co mogły mieć jednak z tem wspólnego Zrzeszenia kupców, czy targowice? Przecież ani Zrzeszenie kupców (pobierające opłatę groszową od sztuki ważących ponad 100 klg.) nie mogło mieć wpływu, bowiem *niema monopolu na handel trzodą i bydłem*, a tembardziej *targowice, na które każdy może przynieść towar i każdy nabyć*. Zresztą i targowice *nie skupiają całego przywozu* trzody i bydła, bowiem cały szereg kupców nabywa na własną rękę poza targowicami, a obrót trzodą na targowicach jest ułamkiem w ogólnym obrocie. Targowice *to nie kupiec handlujący, a teren, który ułatwia się zbyt i nabywanie towaru*.

W tem istotnem ujęciu roli targowic i Zrzeszenia uwypuklony zostaje cały *nonsens rewelacyj* niektórych dzienników warszawskich.

Czemu poruszamy tak obszernie tę sprawę?

Chodzi nam bowiem o stwierdzenie, jak nieraz brukowa prasa *podrywa zaufanie społeczeństwa do zagadnień przez prasę poruszanych* i wiąże kwestje drugorzędne z zagadnieniami pierwszorzędnej wagi, jakiemi są w tym wypadku sprawy związane z uregulowaniem handlem mięsnym. Bezkrytycznie, za podszeptem tych czy innych ludzi (być może nawet szantażystów, demagogów i t.d.) zamieszcza bzdury wprost niewiarogodne. Niby haszyszem upaja opinję sensacjami na poczekaniu fabrykowanemi.

Tymczasem *sprawa uregulowania handlu produktami rolnemi*, zarówno ziemiopłodami, jak i hodowlanemi jest otwarta, a raczej... zarygluwaną. Długi łańcuch pośredników wiążący wytwórcę z konsumentem jest *przyczyną nędzy wsi, a drożyzny w miastach. barbarzyński ubój rytualny wprowadza anarchję do handlu mięsem, fatalne warunki przewozowe, prowadzą do szalonej rozpiętości cen pomiędzy wsią i miastem*. Tym zagadnieniom mało się uwagi poświęca. Ale jeżeli jest możliwość „pożorowania" na niezdrowej sensacji, wówczas się włoką tasiemce nonsensów i zakłamań bez końca.

Stanowczo, jest to atmosfera więcej aniżeli niezdrowa.

Kobiety a palenie papierosów!

Wiele pań domu nie lubi, gdy mąż pali. Nie mogą rzekomo znieść dymu od papierosów, a myślą przytem prawdopodobnie tylko o zakopconych firankach. Jak przyjemnym natomiast jest dla kobiet zapach świeżo wypranej bielizny, szczególnie, gdy do prania użyto mydła „Kołłontay z pralką". Mydło to — jak wiadomo — jest mocno perfumowane. Mężczyzna również lubi ten zapach — tak samo jak swoje papierosy. 5957

Z sobotniego posiedzenia

RADY MINISTRÓW

WARSZAWA, 28.9. (PAT). W sobotę 28 września odbyło się pod przewodnictwem p. premjera Sławka *posiedzenie Rady ministrów*. Na posiedzeniu tem Rada ministrów poza załatwieniem szeregu spraw bieżących uchwaliła rozporządzenia: *o przedłużenie poboru 10-procentowego dodatku do państwowego podatku przemysłowego oraz o ustalenie siedziby i rola ściwości terytorjalnej wyższych urzędów górniczych*. Pozatem Rada ministrów uchwaliła dwa projekty. Pierwszy z tych projektów zawiera *nowelizację rozporządzenia Prezydenta R.P. z 24 października 1924 r.* o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych oraz ustawę z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich, drugi z nich jest nowelizacją ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie *oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych*. Oba te projekty zostaną przedstawione P. Prezydentowi.

Zamknięcie sesji Ligi Narodów

Wielka mowa polityczna Benesza

GENEWA, 28.9 (tel. wł.). Pomimo, że sesja obecna nie została zamknięta, *lecz tylko odroczona*, tak, aby zgromadzenie mogło być zwołane w trybie nagłym na wypadek wojny, przewodniczący zgromadzenia, min. Benesz, *wygłosił mowę, w której zreasumował bilans dokonanego dzieła*.

Największy nacisk położył Benesz na historyczne znaczenie ewolucji angielskiej polityki zagranicznej, *opierającej się obecnie całkowicie wyłącznie na pakcie Ligi Narodów*. Ponieważ i Francja, i rząd Sowietów, jak również i inne kraje Zachodu i Południa wypowiedziały się w duchu analogicznym, więc Liga Narodów — oświadczył. Benesz — *nabrała nietylko nowych sił moralnych i fizycznych, lecz staje się organizmem, w którego żyły wlano zupełnie nowe życie, organizmem, zdolnym stanąć w obronie ludów wolnych, lecz zagrożonych i pokrzywdzonych.*

Dlatego też — zakończył przewodniczący Zgromadzenia — rozjeżdżamy się z myślą, że nie wszystkie nadzieje na pokojową ewolucję wypadków uważać należy za stracone.

Słowa te w ustach polityka tak trzeźwego i realistycznego wywołały *głębokie wrażenie na Zgromadzeniu.*

Silne wrażenie wywarł również telegram amerykańskiego sekretarza stanu do spraw zagr. Hulla, w którym on wyraża się z *wielkiemi pochwałami o pracach komisji ekonomicznej*, jako zapowiadających możliwość doniosłych poczynań w celu ożywienia międzynarodowej wymiany gospodarczej. Dodajmy, że komisji ekonomicznej na obecnem Zgromadzeniu przewodniczył *polski minister skarbu profesor Zawadzki.*

Nowe oświadczenie Mussoliniego

Uchwały włoskiej rady ministrów

RZYM, 28.9. (PAT). Na dzisiejszem posiedzeniu rady ministrów premjer Mussolini omówił szeroko sytuację polityczną Włoch. W związku z zatargiem włosko -abisyńskim, Mussolini oświadczył, że propozycje przedstawione Włochom przez Komitet pięciu nietylko nie brały w rachubę konieczności ekspansji i bezpieczeństwa Włoch, ale *całkowicie ignorowały traktaty, które w różnych czasach od roku 1889 do 1906 i po roku 1925* przyznawały pierwszeństwo interesom włoskim w Abisynji. Rząd włoski nie poweźmie żadnej inicjatywy na terenie lub środowisku, któreby zgóry upośledzały jego interesy. Z drugiej strony, gdy Liga Narodów zamyka się w formalistycznych labiryntach procedur, Abisynja dokonała w ostatnich dniach *mobilizacji wszystkich swoich sił*, celem zaatakowania granic kolonij włoskich. Oświadczenie negusa, złożone w Genewie o rozkazie wycofania wojsk abisyńskich o 30 km. nie może być absolutnie brane poważnie przez rząd włoski. Manewr ten *ma cel strategiczny, a nie pokojowy.*

Przed zakończeniem posiedzenia rada ministrów uchwaliła w następujący sposób linję postępowania Włoch na najbliższą przyszłość: *1) Włochy nie wystąpią z Ligi Narodów aż do dnia, w którym Liga sama całkowicie weźmie na siebie odpowiedzialność za „środki", które ugodzić mają Włochy, 2) po otrzymaniu ostatniego serdecznego doniesienia, jakie przesłał brytyjski minister spraw zagr. Hoare za pośrednictwem ambasadora Drummonda*, rada ministrów oświadcza raz jeszcze, *podobnie, jak to uczyniła w Bolzano, że polityka Włoch nie posiada ani natychmiastowych, ani obliczonych na dalszą metę zamierzeń, któreby mogły zranić interesy W. Brytanji, 3) Rząd faszystowski w sposób jaknajbardziej uroczysty oświadcza, że unikać będzie wszystkiego, co mogło konflikt włosko - abisyński rozszerzyć* i rozciągnąć na większe obszary, ponadto przed zakończeniem posiedzenia rada ministrów wysłała do dowódców i żołnierzy przebywających w Somali i Erytrei *najgorętsze pozdrowienia i życzenia.*

Huragan na Bałtyku

wyrządził wiele szkód na Helu

WIELKA WIEŚ, 28.9. (PAT). Huragan, jaki szalał wczoraj nad brzegiem otwartego Bałtyku, *wyrządził wiele szkód*. Szkody te udało się stwierdzić dopiero w późniejszych godzinach wieczornych, zwłaszcza na półwyspie Helskim. Fale *podmyły na kilkusetmetrowej przestrzeni wydmę*, pod osadą rybacką *Chałupy* i kąpieliskiem *Jurata*. Przez pewien czas sytuacja była bardzo poważna, gdyż *zachodziła obawa przerwania wydmy w miejscu, gdzie pod Chałupami półwysep jest najwęższy.* Dziś przybyła na Hel specjalna komisja z Gdyni dla zbadania szkód.

Pomiędzy Wielką Wsią a Chłapowem morze wyrzuciło na brzeg zbudowaną w lecie przez saperów skocznię, a huragan *zwalił w kościele w Hallerowie ciężki żelazny krzyż, 3-metrowej długości.*

Obecnie nawałnica osłabła u brzegów, jest tylko silna fala.

Prosimy naszych zamiejscowych i miejscowych P. T. Prenumeratorów

o regularne wpłacenie **prenumeraty**

za październik 1935 r.

1450 **Wydawnictwo „Kurjera Zachodniego"**

Aresztowanie kupca

BRANŻY MIĘSNEJ

WARSZAWA, 28.9 (tel. wł.). Z polecenia władz prokuratorskich aresztowano *Władysława Żelazko*, sekretarza Zrzeszenia kupców branży mięsnej w Warszawie, niedawno rozwiązanej chrześcjańskiej organizacji kupców, na czele której, jako prezes stał *Leon Włodarski, przebywający od 10 dni w więzieniu.*

W wirze alarmów wojennych

Od szeregu tygodni żyjemy w wirze alarmów wojennych. Zaczęło się od zatargu abisyńsko-włoskiego. Potem nastąpiło zaostrzenie stosunków angielsko-włoskich. Obecnie wysuwa się znów na plan pierwszy Kłajpeda, a na jej tle stosunki pomiędzy Niemcami a Litwą. Codziennie prasa alarmuje o nieuchronnej wojnie, aby następnego dnia alarmy swe odwołać. W każdym razie panuje powszechne przekonanie, że wybuch wojny niemal wisi na włosku.

Jeśli się jednak głębiej spojrzy w sytuację międzynarodową, to trzeba dojść do wniosku, że alarmy wojenne są w znacznym stopniu przesadzone. Słuszność tego twierdzenia zobaczymy zupełnie wyraźnie, jeśli porównamy stosunki panujące w r. 1914 ze stosunkami obecnemi.

Przed r. 1914 od szeregu lat świat szedł nieuchronnie ku wojnie. Ustrój społeczny był ustabilizowany. Bogactwo stale wzrastało. Sprawy wewnętrzne narodu były mniej więcej uregulowane. Stąd energja narodu wyładowywała się nazewnątrz i trzeba było tylko odpowiedniej okazji, by na tem tle doszło do powszechnej wojny.

Zupełnie odmiennie przedstawia się sytuacja abisyńska. Dziś ustrój społeczny niemal wszystkich narodów europejskich stoi pod znakiem zapytania. Narody europejskie mają masę konfliktów wewnętrznych do rozstrzygnięcia. Muszą zwalczać nędzę, którą początkowo przyniosła wojna, a potem kryzys. Energja ich obecnie jest przedewszystkiem skierowana do wewnątrz.

W tych warunkach niema tej atmosfery, którąby z konieczności musiała prowadzić do wojny. Oczywiście, istnieje szereg zjawisk, które mogą wojnę wywołać. W szczególności sytuacja Włoch jest dziś tego rodzaju, że w pewnych okolicznościach nie będą się one od wojny uchylać. Mussolini zbyt daleko zaangażował się w pewne sprawy i niewiadomo, czy bez naruszenia prestiżu Włoch będzie się w stanie z nich wycofać.

Jeżeli niebezpieczeństwo wojny zostało odwrócone to dlatego, że większość mężów stanu dzisiejszej Europy, przyzwyczajonych do ciągłego lawirowania, boi się skoku w niewiadomą i odpowiedzialności za konsekwencje kataklizmu. Inna rzecz, że pole lawirowania coraz bardziej się zwęża.

NAJWIĘKSZY BANKNOT NA ŚWIECIE.

Najiwększy bauknot znajduje się w Banku Angielskim. Opiewa on na 1 miljon funtów szterl. Baknot ten jest pokazywany zwiedzającym Bank jako osobliwość. Inna sprawa, że nie przedstawia on dziś naprawdę tej wartości, gdyż został już przez Bank Angielski wypłacony w złocie i odpowiednio unieważniony tak, że gdyby nawet dostał się jakimś nieprzewidzianym sposobm w niepowołane ręre, nie mógłby być... zdyskontowany.

Red. Zajączek
CIĘŻKO ZACHOROWAŁ W BEREZIE.

„Warszawski Dziennik Norodowy" donosi, iż red. E. Zajączek, prezes zarządu okręgowego Stronnictwa Narodowego na Podhalu, ciężko zachorował na płuca w Berezie Kartuskiej, gdzie go wywieziono z Bielska przed wyborami do Sejmu. Z tego powodu E. Zajączka w tych dniach przewieziono z Berezy do szpitala w Kobryniu.

Z DNIA

DRUGI ARTYKUŁ B. MINISTRA MATUSZEWSKIEGO

B. minister Matuszewski w dalszym ciągu snuje w „Gazecie Polskiej" wywody na temat programu gospodarczego Polski. Pisze mianowicie o drugim celu polityki gospodarczej państwa, a mianowicie o pomnażaniu bogactw kraju, przyroście jego narzędzi pracy:

„Jakże więc Państwo ma osiągnąć ten swój cel: pomnożenie bogactwa? — pyta min. Matuszewski. — Jeśli Państwo samo nie bierze w ręce całej gospodarki, jeśli nie produkuje wszystkiego, nie rozdziela wszystkiego i nie kapitalizuje za wszystkich, jak Sowiety — wówczas musi stwarzać warunki, aby obywatel mógł, chciał, i umiał kapitalizować.

Aby obywatel mógł kapitalizować.. Oszczędzać można tylko część dochodu. Zatem im większy dochód ogólny społeczeństwa — tem większa możliwość kapitalizacji. Pierwsze zadanie Państwa, jeśli chodzi o pomnożenie bogactw — to dbałość o podniesienie dochodu narodowego".

Jak państwo może okazać tę dbałość? — Staraniem o wysoki dochód narodowy i nieprzeciążaniem społeczeństwa ciężarami publicznemi.

„Wysoki więc ogólny dochód narodowy i nieprzeciążanie społeczeństwa ciężarami publicznemi — oto dwa wstępne warunki rozwoju kapitalizacji wewnętrznej.

Obywatel przecież nietylko musi móc kapitalizować. Musi jeszcze chcieć tego. Jakże może go Państwo zachęcić?

Kapitalizacia współczesna jest kapitalizacją pieniężną. Najsilniej więc Państwo zachęca do kapitalizacji — utrzymując stałość waluty. Trzeba dać temu, kto chce oszczędzać pewność, że jego wkład nie przepadnie i nie skurczy się. —eśli się tego zaufania nie stworzy — wówczas kapitalizacja wynosi się z kraju.

Podobnie jak stałość waluty działa stałość stosunków. Politycznych przedewszystkiem. Ale nietylko politycznych. Obywatel skłonny jest kapitalizować wtedy, kiedy żyje w świecie gospodarczo obliczalnym

Wreszcie — zdaniem min. Matuszewskiego — do zadań państwa należy stworzenie umiejętnej kapitalizacji:

„Kapitalizacja może iść na narzędzia produkcji, badź też na narzędzia wymiany; na kapitały zakładowe albo na kapitały obrotowe przedsiębiorstw. Właściwy stosunek tych dwóch typów kapitału: pracującego w produkcji i pracującego w wymienia jest niezbędny: aby motor dobrze działał musi mieć oliwę. Mechanizm gospodarczy Polski, zupełnie niezależnie od kryzysu — pracuje bez oliwy. Polska jest chronicznie chora na brak kapitałów obrotowych. To też w najbliższych latach polityka finansowa winna zmierzać przedewszystkiem do stworzenia kapitałów obrotowych. To będzie kapitalizacia umiejętna. Pierwszym zaś warunkiem powstania kapitałów obrotowych jest zejście z rynku Skarbu jako poszukiwacza pożyczek".

B. min. Matuszewski ogłosi jeszcze trzeci artykuł, poświęcony tym zagadnieniom.

Po 1-szym października

Zapadną ważne decyzje

Z Warszawy donoszą:

P. Prezydent Rzeczypospolitej wyjechał do Spały, *skąd powrócić ma we wtorek, 1 października.*

Po powrocie ze Spały, spodziewany jest *dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, zwołujący nowe Izby Ustawodawcze.* Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że termin pierwszego posiedzenia Sejmu i Senatu *wypadnie znacznie wcześniej, niż określony przez konstytucję ostateczny termin zwołania Izb po wyborach*, który wypada 20 października.

Sesja nowoobranych Izb otwarta będzie *orędziem Prezydenta Rzeczypospolitej.* W Sejmie przewodniczyć będzie pierwszemu posiedzeniu ze starszeństwa *gen. Lucjan Żeligowski*, który jest najstarszym z obarnych posłów, w Senacie czterema najstarszymi senatorami są: Ukrainiec *Horbaczewski* oraz pp.: *Sieroszewski, Malinowski i Bernard Chrzanowski.* Według wszelkiego prawdopodobieństwa przewodnictwo przypadnie w udziale p. Sieroszewskiemu.

Marszałkiem Sejmu zostanie wybrany, według wszelkiego prawdopodobieństwa, p. *Stanisław Car.* Jednym z wicemarszałków Sejmu *ma zostać p. Podoski.* Sprawa marszałkowska Senatu nie jest jeszcze zdecydowana. Jest to stanowisko ważniejsze od stanowiska marszałka Sejmu, bowiem według nowej konstytucji, *marszałek Senatu jest zastępcą Prezydenta Rzeczypospolitej.* Wymienia się nazwisko *płk. Prystora*, jako kandydata na to stanowisko. Jednym z wicemarszałków Senatu zostanie prawdopodobnie *prof. Makowski.*

Wobec bliskiego już zakończenia prac, związanych z wprowadzeniem w życie nowej konstytucji, co było głównem zadaniem gabinetu płk. Sławka, należy się spodziewać po powrocie p. Prezydenta ze Spały *złożenia przez p. premjera Sławka dymisji całego rządu na ręce p. Prezydenta Rzeczypospolitej.* Wbrew pogłoskom i tysiącznym kombinacjom personalnym, jakie były już w prasie wymieniane, sprawa nowego rządu nie jest jeszcze ostatecznie zdecydowana. Jest bardzo prawdopodobne, że *premjer Sławek otrzyma od Prezydenta Rzeczypospolitej misję tworzenia nowego gabinetu* i że nastąpi rekonstrukcja rządu, obejmująca tylko kilka tek.

3 WICEMARSZAŁKÓW ZAMIAST 5.

Jak zapewniają w kołach dobrze poinformowanych skład liczebny prezydjum nowego Sejmu, *zostanie zmniejszony* w porównaniu z poprzedniemi kadencjami ciał ustawodawczych wskutek zmniejszenia liczby mandatów poselskich.

Prezydjum Sejmu ma się składać z *marszałka i trzech wicemarszałków*, a nie jak poprzednio z pięciu wicemarszałków.

Ignacy Paderewski odwołał
SWÓJ KONCERT RADJOWY?

Pisma polsko - amerykańskie, zamieściły wiadomość *o odwołaniu koncertu radjowego Paderewskiego*, potwierdzając ją za „Chicago Tribune".

W piśmie tem doniósł referent działu radjowego, Wolters, że *mistrz Paderewski odwołał koncert zapowiedziany na 12 października skutkiem choroby*, nie pozwalającej mu na regularne ćwiczenia i przygotowanie koncertu, wobec tego odłożono go na czas nieograniczony. Wiadomość tę należy przyjąć oczywiście z zastrzeżeniem.

Dodatek ogrodniczy

JESIEŃ W OGRODZIE

Jesienią nie brak zajęcia w ogrodzie. Trzeba pamiętać nietylko o pracach kończącego się sezonu, ale też myśleć o dalszej przyszłości — o dobrej zimowli roślin i wczesnym a bogatym rozwoju ogrodu na wiosnę. To też jedna robota goni teraz drugą.

W SADZIE

Jesteśmy w okresie zbioru owoców. Jednym z największym błędów, popełnianych przy tej robocie, jest otrząsanie owoców lub zbijanie ich z drzew kijami. Zwyczaj ten jest wręcz karygodny, gdyż powoduje łamanie gałęzi i niszczenie pączków kwiatowych przyszłego roku, a owoce obijane mają niską wartość handlową i szybko psują się w przechowalni. Sprzęt owocu z drzew niskich powinien być dokonywany ręcznie, natomiast, gdzie nie możemy dosięgnąć ręką, używamy koszyka z pałąkiem i „kułki" czyli rozwidlanej żerdki, którą strąca się owoc wprost do podstawionego kosza.

Jabłka i gruszki zbierać na dojrzeniu, gdyż nawet po zdjęciu z drzewa dochodzą dobrze w odpowiedniem pomieszczeniu. Natomiast niedojrzałe śliwki tracą po zerwaniu ogromnie na smaku, trzeba więc zbierać z drzew stopniowo tylko owoce zupełnie wystałe. Orzechy najlepsze są te, które same z drzew opadną.

Obecnie przypada też okres zakładania t. zw. opasek chwytnych na pnie drzew. Używa się do tego celu papieru pergaminowego, w formie pasa na 20 cm. szerokiego, przywiązuje go wkoło pnia na metr wysoko od ziemi i smaruje lepem. W ten sposób uniemożliwia się różnym szkodnikom, głównie zaś przedzimkowi, wchodzenie po pniu do korony, gdzie mają być złożone jajeczka. Z jajek tych na wiosnę lęgną się gąsienice i żerują na pączkach, liściach i owocach. Opaski z lepem znakomicie ułatwiają tępienie tych szkodników, nie trzeba więc zaniedbywać w sadzie ich zakładania.

W OGRODZIE OZDOBNYM

należy pośpiesznie wysadzać cebulkowe: tulipany, hjacynty, krokusy, narcyzy i scylle. Im prędzej dostaną się teraz do ziemi, tem lepiej zakorzenią się przed zimą i tem wcześniej rozpoczną kwitnienie z wiosną.

Rabaty pod cebulkowe muszą być przekopane starannie, wyczyszczone z chwastów i zasilone starym kompostem lub zupełnie rozłożonym nawozem. Ten ostatni warunek szczególnie obowiązuje, bo cebulkowe lubią ziemię żyzną, ale nie znoszą świeżego obornika i nierozłożony nawóz może wyrządzić wśród nich znaczne szkody. Sadzi się cebulki przeciętnie na 10 cm. głęboko, w odstępach 10 — 15 cm. Można też już teraz dzielić na części i rozsadzać dawno rosnące w tych samych stanowiskach byliny. W ten sposób rozmnaża się z własnych roślin rosaćce, orliki, konwalje, trwałe astry, zawilce itd. Jeżeli kłącza są sprowadzane z firm ogrodniczych, to otrzymaną przesyłkę natychmiast po odbiorze należy rozpakować, rośliny dać do piwnicy, aby w chłodnej wilgoci nieco wypoczęły, a dopiero wówczas wysadzać na przygotowane rabaty.

Wszystkie cebulkowe i większość bylin wymagają na zimę okrycia. Najlepiej zimują pod warstwą gałęzi iglastych, ale jeżeli nie mamy ich pod ręką — trzeba grabić i zbierać opadające liście, których użyjemy z nadejściem mrozów do okrycia delikatnych roślin.

Trawniki w ciągu października ostatni raz muszą być krótko przystrzyżone i często wygrabiane z liści, gdyż pod niemi trawa się przegrzewa i powstają brzydkie plamy na jednolitem tle zieleni.

Wreszcie, w miarę przekwitania roślin rocznych, należy usuwać je z klombów i zwolnioną ziemię natychmiast przekopywać głęboko. W dobrze urządzonym ogrodzie nie powinien zostać nawet najmniejszy kawałek uprawnej ziemi nieprzekopany na zimę. Ziemię kopaną zostawiamy bez grabienia ,w grubych bryłach; wówczas lepiej ulegnie działaniu wiatru i mrozu i głębiej napoi się wodą.

WARZYWNIK

stosunkowo najmniej czasu teraz zabiera ogrodnikowi. Zbieramy dojrzewające pomidory i ogórki, ale ze sprzętem innych warzyw śpieszyć się zbytnio nie trzeba. Zielona nać na burakach, pietruszce, selerach i marchwi dowodzi najlepiej, że roślina jest jeszcze w pełni wegetacji, czerpie pokarmy i rośnie. Przedwczesne wykopanie tem samem przerwałoby wzrost i obniżyło plony, czekamy więc ze zbiorami do końca października i potem szybko, korzystając ze słonecznych dni jesiennych, wszystkie warzywa jednocześnie z ogrodu sprzątamy.

Natomiast trzeba pomyśleć o siewach na zbiór zimowy i wczesno-wiosenny. Przedewszystkiem dotyczy to szpinaku, którego grządka może nam w zimie dostarczyć warzywa spod śniegu. Potem trzeba przygotować ziemię i nasienie marchwi i pietruszki do wysiania po pierwszych przymrozkach.

J. Chom.

OD REDAKCJI

Dzisiejszy numer „Dodatku Ogrodniczego" rozpoczyna stałe, dwutygodniowe wydawnictwo, przeznaczone przedewszystkiem dla szerokich rzesz ogrodników - amatorów, pracujących w ogródkach działkowych i na małych terenach przy domach miejskich.

Przystępując do redagowania „Dodatku", idziemy z biegiem coraz wybitniej występujących zainteresowań naszego społeczeństwa ogrodnictwem, a szczególnie jego działem — drobnem ogrodnictwem przydomowem, tak pięknie zapoczątkowanem w Zagłębiu. Tym więc wszystkim, którzy zajmują się ogrodnictwem z zamiłowania, w chwilach wolnych od obowiązków zawodowych, i w pracy przy ziemi szukają wypoczynku i radości, służyć będzie „Dodatek" pomocą, fachową radą i wskazówkami z każdego zakresu.

KURACJE OWOCOWE

Z nadejściem jesieni i sezonu dojrzewania owoców, co roku staje się żywotna sprawa kuracji dietetycznej, polegającej na leczeniu odżywianiem, w którem dominującą rolę odgrywać będą rośliny. Kuracje te stosuje się przeważnie przy chorobach, powstałych na tle złej przemiany materji, a więc artretyźmie, zbytniej otyłości, piasku nerkowym itd.

Rozpoczynać leczenie owocowe należy możliwie w porze wypoczynku, więc w czasie urlopów lub chociaż przy zmniejszonem nasileniu codziennej pracy, kiedy organizm nie jest przemęczony, może łatwiej dostosować się i dokładniej wyzyskać nowe składniki odżywiania.

Ponieważ rozmaite organizmy różnie reagują na tak radykalne zmiany w pokarmach, więc kuracje owocowe przeprowadzać trzeba bardzo ostrożnie, pilnie obserwując jakie skutki już od początku dają się zauważyć i w razie wyników ujemnych — natychmiast leczenia zaprzestać.

Najważniejsze recepty dietetyczne są następujące: cytrynowa, jabłeczna, winogronowa i poziomkowa.

Pierwsza z nich — cytrynowa —jest najbardziej rozpowszechniona, ale też najwiecej ryzykowna. Stosowana bywa dla otyłych i dla artretyków, a polega na tem, że pacjent dostaje co dnia do wypicia stale wzrastającą ilość soku cytrynowego. Leczenie rozpoczyna się od 1 lub 2 cytryn dziennie, stosowanych zawsze po jedzeniu innego posiłku, a nigdy na czczo i może dojść do 10 sztuk na dobę. Poczem tak samo stopniowo porcje redukuje się aż do zupełnego zaprzestania kuracji. Ogólna suma spożytych cytryn nie może przekroczyć 120 sztuk.

Kuracja cytrynowa działa czasem zbyt radykalnie i dlatego przeprowadzać ją należy z daleko posuniętą ostrożnością. Jeżeli w trzecim lub czwartym dniu rozpoczęcia leczenia wystąpią bóle w żołądku, jest to dowodem, że kuracja „nie służy" i natychmiast należy ją przerwać. Najdłuższy czas trwania kuracji cytrynowej nie powinien przekroczyć trzech tygodni.

Znacznie łagodniejsze jest leczenie sokiem winogronowym lub poziomkami. Winogrona stosuje się przy artretyźmie, przy nerwowej niestrawności, wyczerpaniu; kuracja powinna trwać przez cały sezon dojrzewania winogron, możliwie najdłużej i waha się od jednego do dwóch kg. jagód dziennie, co wynosi około 1000 gram. soku.

Poziomki działają bardzo dodatnio przy cierpieniach artretyzmu, nadkwasocie, piasku nerkowym. Kuracja polega na spożywaniu 300 do 500 gram. owocu dziennie w ciągu pięciu lub sześciu tygodni.

Wreszcie kuracja jabłkowa jest przeważnie anty - kwasomoczowa. Owoce powinne być dojrzałe, z odmian możliwie słodkich i przed jedzeniem starannie obmyte, gdyż należy spożywać je bez obierania. Pod skórką bowiem i w niej leży warstwa składników najcenniejszych, odrzucanych i straconych dla nas przez obranie owocu.

Ilość spożywanych w ciągu doby jabłek rozpoczyna się od pół kg. i może dowolnie wzrastać, zależnie od strawności apetytu pacjenta. Czas forsownego odżywiania się jabłkami powinien trwać cztery do pięciu tygodni.

C.

Piwnica na zimę

Za parę tygodni wszystkie warzywa zejdą już z pola i będą złożone w przechowalni. Czas więc najwyższy pomyśleć o przygotowaniu piwnicy na ich przyjęcie.

Przedewszystkiem trzeba sprawdzić okna i kanały wentylacyjne. Piwnica musi mieć jednostajną temperaturę, trzeba więc ją regulować przez odpowiednie wietrzenie, a to się osiąga tylko przy dobrze i łatwo funkcjonujących okienkach i szybach wentylowych.

Większość warzyw przechowuje się w piasku. Musi on być czysty, odleżały w słońcu, najlepiej wybieramy z rzeki. Jeżeli trudno jest dostać piasku świeżego, należy zeszłoroczny wynieść z piwnicy na podwórko, rozsypać na kilka dni przynajmniej cienką warstwą, aby przewietrzył się cały, potem dopiero odsiać przez druciane sito i znów znieść do piwnicy.

Zasieki i półki też muszą być wyszorowane wodą z ługiem i wysuszone na dworze. Ściany trzeba omieść z pajęczyn i wybielić, a bardzo dobrze postąpi ten, kto całą piwnicę zdezynfekuje.

W tym celu trzeba kupić trochę sproszkowanej siarki, t. zw. kwiatu siarkowego, całą piwnicę jak najszczelniej zamknąć i na rozżarzone w garnku węgle wsypać siarkę, poczem prędko z piwnicy uciekać i drzwi dobrze zamknąć za sobą.

Dym z siarki wejdzie we wszystkie szczeliny i wszystko zdezynfekuje. Kiedy po upływie doby piwnicę otworzymy, będzie w niej brzydki zapach, ale dobre wietrzenie niemiłą woń wypędzi, a w tak wyczyszczonej przechowalni warzywa i kartofle doskonale trwać będą do wiosny.

J. C.

Anegdoty
z życia sławnych ludzi

OBRAZEK AMERYKAŃSKI

Baron Avezzana opowiada, że gdy był ambasadorem w Brazylji otrzymał pewnego razu rozkaz reprezentowania Włoch na jakiejś uroczystości w Paragwaju. Wsiadł więc na okręt i popłynął. Gdy przybył do Asuncion niezwłocznie złożył wizytę Prezydentowi.

W połowie przemówienia ambasadora, uroczystość przerwał nieprzyjemny incydent. Naprzód gdzieś daleko rozległo się kilka głuchych strzałów armatnich, potem bliżej salwa karabinowa i grzmot licznych strzałów, z okien posypały się szyby, na ulicy wybuchła dzika wrzawa. W sali powstało zamieszanie. Świta Prezydenta błyskawicznie wyjęła rewolwery z kieszeni. Prezydent rzucił się do bocznych drzwi, repetując po drodze olbrzymi pistolet kaliber 44. Tupot nóg po schodach, okrzyki w dalszych i bliższych częściach pałacu. Potem chwila śmiertelnej ciszy.

Blady i zmieszany ambasador stoi sam w sali, nie wiedząc co robić. Nagle otwierają się drzwi i wchodzi wysoki, przystojny generał, w mundurze, kapiącym od złota. Salutuje grzecznie ambasadorowi i mówi:

— Jestem nowym Prezydentem Republiki i bardzo mi miło powitać przedstawiciela tak przyjaznego nam Króla Włoch. Proszę, niech pan kontynuuje swoje przemówienie panie ambasadorze.

Ambasador skończył przemówienie i żegnany grzecznie, wrócił na okręt. Ku swemu zdumieniu zastał w kajucie poprzedniego prezydenta Paragwaju.

— Proszę nie gniewać się na mnie — rzekł Prezydent — że pozwoliłem sobie skorzystać z eksterytorjalności pańskiego okrętu, lecz była to okazja wyjątkowa. Mogę pana zapewnić, że następnym razem powitam pana w Asuncion znowu i ja wtedy będę mógł odwdzięczyć się panu za dzisiejszą uprzejmość, a przedewszystkiem przeprosić za tak nieoczekiwaną przerwę w naszej miłej rozmowie.

Wysiadając w Rio de Janeiro na ląd, stary prezydent zapewnił, że będzie mógł znowu powitać barona Avezzano (jeśli mu wypadnie być w Paragwaju) w charakterze prezydenta najdalej za trzy miesiące.

ROZMOWY Z DUCHAMI

Wiktor Sardou był namiętnym spirytystą. Nie ukrywał wobec przyjaciół, że we wszystkich ważniejszych chwilach życia zasięgał rady swego opiekuńczego ducha, imieniem Koltie, któremu zawdzięczał wiele cennych wskazówek i ostrzeżeń. Zwłaszcza pamięta odpowiedź, jakiej mu kiedyś on udzielił w okresie ożenku komedjopisarza z panną de Brecourt, piękną modystką, która przyszła Wiktorowi Sardou z pomocą podczas największej jego nędzy, gdy zapadł na tyfus. Z panną de Brecourt ożenił się potem gdy wyzdrowiał.

Właśnie w tym czasie duch Koltie przejawił swą wybitną indywidualność. Kiedyś komedjopisarz spytał go, czemu tak często odpowiedzi duchów na seansach spirytystycznych są nieprawdopodobnie głupie.

Duch odpowiedział:

— Na tamtym świecie jest również tylu durniów, co i na tym.

KRONIKA TYGODNIOWA

HERBATA MAGISTRACKA

Po wakacyjnym wypoczynku ożywił się ratusz sosnowiecki i rada miejska znów zaczęła swoje wieczorne sympozjony. W ubiegłym tygodniu odbyły się dwa jej posiedzenia. Podczas urlopu przybyło radzie na wadze, głowa bowiem miasta, p. prezydent Kaczkowski powiększył swe znaczenie społeczne o niemało ważący mandat poselski, którego świetność spłynęła na głowy wszystkich sławetnych prawych i lewych ojców miasta. Drugą pamiątką wakacyjną jest opalony w ogniu krytyki wojewódzkiej budżet miasta. W ogniu tym spłonęło zupełnie albo częściowo niemało pozycyj, zmniejszone zostały subwencje, wydatki na szpitalnictwo i t. p. Skreślono też sumę, przeznaczoną na herbatę dla pracowników i rady miejskiej. Z westchnieniem dodaję, że herbatę magistracką pijaliśmy i my, sprawozdawcy prasowi. Powiem więcej, otrzymywaliśmy ją na posiedzeniach rady przed wszystkimi radnymi, a nawet wpierw, niż członkowie zarządu miasta. Dawniej zawsze na posiedzeniu był zachowany taki ceremonjał że woźny magistracki, niosący odrazu kilkanaście szklanek herbaty na olbrzymiej tacy, niby to zapędzał się przez uszanowanie do stołu prezydjalnego, żeby przedewszystkiem podać herbatę pierwszym osobom w mieście, ale zwykle w drodze zatrzymywał go sam prezydent miasta i wskazywał mu oczyma stół prasowy. Jeżeli chodzi o herbatę, my byliśmy pierwsi.

Przy harbatce nocne rodaków rozmowy stawały się tak ożywione, że przewodniczący musiał co chwilę uciszać salę, uderzając łyżeczką o szklankę, jakby w lokalu restauracyjnym wzywał kelnera. Nastrój był też zazwyczaj podniecony. Temperamenty grały, wymyślano dowcipy, ale wymyślano sobie nawzajem. Posiedzenia miały przebieg zabawny. Były to nieomal herbatki tańcujące.

Jakie będą dalsze losy rady miejskiej, pozbawionej nawet szklanki herbaty, niełatwo jest przewidzieć, jestem jednak pełen jak najgorszych przeczuć.

Już teraz w radzie zaczyna się dziać niedobrze. Oto na czwartkowem jej posiedzeniu dokonywano między innymi wyboru wiceprzewodniczącego komisji rewizyjnej. Kandydatów było dwóch: jeden z BB., drugi z PPS. Wybory były tajne. Za pierwszym z tych kandydatów padło głosów dwadzieścia kilka, czyli mniej więcej tyle, ilu jest radnych BB., a kandydat socjalistyczny otrzymał resztę głosów. Nie trudno się domyśleć, że były w nich również głosy klubu żydowskiego. Nie w tem rzecz, że ostatecznie został wybrany kandydat BB., tylko w tem, że radni żydowscy nie głosowali, jak zwykle razem z najsilniejszym, rządzącym miastem, klubem BB. Czyżby już do tego doszli, że trzymają ze słabszymi? Nie, nie należy ich posądzać o taką lekkomyślność. Tylko kiedy wybory są tajne i za głosowanie nikt osobiście odpowiedzialności nie bierze, to można sobie pozwolić na wiele rzeczy.

Sprawa wcale nie jest taka błaha, jakby się to komu mogło zdawać, bo radziecka komisja rewizyjna według obowiązującej ustawy samorządowej ma bardzo duże uprawnienia i przewodniczący tej komisji lub jego zastępca staje się w pewnym sensie bezpośrednią zwierzchnią władzą nawet w stosunku do prezydenta miasta. W takiej to właśnie okazji żydzi oddali głosy klubowi opozycyjnemu, socjalistycznemu.

Czyżby żydzi sądzili, że gdy w województwie skreślono magistratowi z budżetu herbatę, to dowód, że magistrat jest w niełasce i wobec tego wolno im głosować wbrew woli rządzącej większości? Albo może nie wierzą, żeby komisja rewizyjna, której przewodniczący i zastępca należą do tej większości, mogła należycie spełnić swe zadanie.

Jakiekolwiek były pobudki tego głosowania, warto je było tu zanotować, iżby wypadek ten nie zginął bez wieści w masie innych zdarzeń mniej trafnie charakteryzujących nasz klimat polityczny.

Na piątkowem posiedzeniu rady klub PPS. zgłosił interpelację w sprawie zamierzonej likwidacji miejskiego domu niemowląt. Zamiar taki istnieje, i likwidacja ma nastąpić z dniem 1 listopada. Interpelanci słusznie ze swego stanowiska domagają się wyjaśnień. Dom niemowląt na Pekinie w ostatnich latach był prowadzony wzorowo, i jak rzadko która instytucja miejska, miał prawo do tego, iżby był chlubą miasta. Teraz mówi się o jego likwidacji. Jakiekolwiek będzie wyjaśnienie magistratu, a znajdzie on z racji ogólnego zmniejszenia wydatków i biedy niemało argumentów przekonywających o konieczności tego pociągnięcia, to jednak ani trochę nie umniejszy to w nas uczucia przygnębienia na widok znikania z powierzchni naszego życia publicznego placówek, które były kreacjami szczytnych haseł humanitaryzmu.

Doprawdy, trudno się zdobyć na śmiech, kiedy dom niemowląt podziela los herbaty magistrackiej.

K. Ć-rk.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK

29 Niedziela	**Dziś Michała**
	Jutro Heronima
	Wschód słońca 5 m. **40.**
	Zachód „ 17 m. **29.**

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Powrót Frankensteina".
PALACE: „Sprzedany głos.
EDEN: „Legjon nieustraszony".

——xx——

× **WEZWANIA DO MANIFESTACJI.** Zarząd centralnego Związku detalicznego kupiectwa chrz. oddz. w Sosnowcu wzywa wszystkich członków na zbiórkę w niedzielę, dnia 29 bm. o godz. 11.30 przed lokalem Związku, ul. Warszawska 22, skąd nastąpi wymarsz przed Ratusz, celem wzięcia udziału w ogólnej manifestacji antyczeskiej.

— Zarząd i komenda koła OZPR Dębowa Góra wzywa swych członków do stawienia się na zbiórkę, dziś, 29 bm. o godz. 11. Przybycie obowiązkowe i punktualne.

— Zarząd sosnowieckiego oddziału polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych Rz. P. wzywa wszystkich członków oddziału do wzięcia udziału w jutrzejszej manifestacji protestacyjnej, urządzanej przed ratuszem w Sosnowcu. Zbiórka uczestników w lokalu Związku w Sosnowcu przy ul. Sienkiewicza nr. 17-a o godzinie 11, skąd wymarsz ze sztandarem związkowym na miejsce ogólnego wiecu.

× **ZE STOW. KUPCÓW POLSKICH.** Zarząd Stowarzyszenia kupców polskich oddział w Sosnowcu, wzywa wszystkich swych członków do gremjalnego wzięcia udziału w manifestacji przeciwko uciskowi Polaków na Śląsku nad Olzą. Manifestacja odbędzie się w dniu dzisiejszym o godzinie 12 przed ratuszem. Zbiórka pod sztandarem o godz. 11.45 przed lokalem Stowarzyszenia, ul. Małachowskiego 9.

Teatr Miejski w Sosnowcu

Dziś, dnia 29 września o godz. 4.30 popołudniu Teatr Miejski gra wspaniały dramat Zygmunta Krasińskiego p. t. „NIEBOSKA KOMEDJA". Wieczorem o godz. 8.30 najnowsza, świetna komedja Romana Niewiarowicza p.t. „KOCHANEK TO JA" z udziałem pp.: H. Bożewskiej, S. Iwańskiego i T. Krotkego. Lekki dowcip, przezabawne sytuacje oraz świetna gra artystów składają się na całość, która bawi widza od pierwszej do ostatniej sceny.

Jutro, dnia 30 września Teatr Miejski z Sosnowca gra na Saturnie świetną komedję R. Niewiarowicza p.t. „KOCHANEK TO JA". Początek przedstawienia o godz. 8.30 wiecz.

——xx——

× **OSOBISTE.** Długoletni dyrygent chóru i orkiestry Tow. muzycznego w Dąbrowie oraz nauczyciel śpiewu i muzyki w kilku szkołach prof. Karol Guzikowski opuścił Zagłębie, przenosząc się na Kresy. Prof. Guzikowski był niestrudzonym działaczem na niwie śpiewaczo-muzycznej w ciągu swej wieloletniej pracy położył na tem polu duże zasługi, krzewiąc niestrudzenie kulturę śpiewaczo-muzyczną na ciężkim ugorze Zagłębia, gdzie praca ta nie jest ani należycie oceniana, ani uznawana.

× **ZE ZW. KANIOWCZYKÓW I ŻELIGOWCZYKÓW.** Okręgowy Zw. kaniowczyków i żeligowczyków zaprasza wszystkich kolegów zrzeszonych i niezrzeszonych na zebranie koleżeńskie i organizacyjne okręgu śląskiego i dąbrowskiego do Katowic, które odbędzie się przy ulicy Plebiscytowej, IV piętro, dn. 2 października r.b. o godz. 18. Bliższych informacyj udziela prof. K. Słomkiewicz, Sosnowiec, tel. 3-96.

× **ZE ZW. PAŃ DOMU.** Zarząd Związku pań domu oddział w Sosnowcu, zawiadamia członkinie i sympatyczki, że dn. 3 października r.b. o godz. 16 odbędzie się zebranie miesięczne w Stowarzyszeniu techników przy ul. 3 Maja 25. Na zebraniu odbędzie się pokaz przyprawiania na zimno i gorąco: bakłażanów, kabaczków, pieprzu tureckiego i grzybów. Członkinie proszone są o jaknajliczniejsze przybycie.

Z UŚMIECHEM.

Dziś Michała

Jesienią czerstwą, w owocach czerwoną,
Ziemia się w deszczu obfitym skąpała:
Kiedy w dosycie spichrze wiejskie toną,
Przypada właśnie dzień piękny Michała.
Ten rok mu więcej podarków rozdziela.
Bo jego święto to jeszcze niedziela.

Z imieniem Michał wiąże się zazwyczaj
Dzielność, odwaga, życzliwość dla ludzi.
Michał w przyjaźni zysków nie oblicza,
Lęk go w zapale walki nie ostudzi.
Taki, kto dłońby do zgody odpychał.
Dotychczas żaden nie znalazł się Michał.

Mówmy z szacunkiem o zacnym Michale,
A jeśli można wypić jego zdrowie.
To pijmy długo, z smakiem i wytrwale,
Niech ta ochota wyraźnie mu powie,
Jak nam jest droga jego postać cała,
Jak bardzo sobie cenimy Michała.

Ko—Stek.

OFIARY

Na szpital dziecięcy w Zagłębiu (do rozporządzenia T-wa lekarskiego) zł. 5 (pięć) bezimiennie.

TYDZIEŃ SZKOŁY POWSZECHNEJ

2. X. — 8. X.

Poprzyjmy Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych!

Zapisujmy się na Członków Towarzystwa!

Pamiętajmy, że oświata powszechna to istotny czynnik potęgi naszego Państwa!

PREZYDJUM KOMITETU HONOROWEGO TYGODNIA SZKOŁY POWSZECHNEJ

Almstaedt Hugon — Wiceprezydent m. Sosnowca, Arnold Stefan — Naczelny Redaktor Kurjera Zachodniego, Badowski Kazimierz — Przew. Zarz. Pow. Z. R. w Zawierciu, Inż. Bereszko Ignacy — Dyrektor Okr. Elektrowni Zagłębia Dąbr., Banchiewiczowa Zofja — Przew. Zarz. Pow. P.C.K. w Zawierciu, Barański Antoni — Przew. Zarz. Oddz. Pow. Z. N. P. w Sosnowcu, Bauretz Stanisław — Dyrektor F-my Bcia Bauretz Myszków, Boxa Józef — Starosta Powiatowy w Będzinie, Brzozowski Artur — Dyr Fabryki Portland Cementu Wysoka, Brzeziński Józef — Komendant Chorągwi Harc. w Sosnowcu, Cholewicki Roman — Senator Rzeczypospolitej, Cholewicka Józefa — Przew. Uniw. Robotn. im. Skwarczyńskiego w Sosnowcu, Danielewicz Ludmila — Przewodn. Z. P. O. K. w Sosnowcu, Dietel Włodzimierz — Dyrektor F-my H. Dietel w Sosnowcu, Dittrich Ryszard — Dyrektor Izby Przemysłowo - Handlowej Sosnowiec, Dorobczyński Bronisław — Burmistrz m. Czeladzi, Inż. Dupanloup Samuel — Dyrektor Franco - Polskiego T-wa Górn. Dąbrowa - Górn., Fabrycy Witold — Nacz. Redaktor Expresu Zagłębia Sosnowiec. Inż. Gadomski Stanisław — Dyrektor Tow. Kop. i Zakł. Hutn. Sosn. Sosnowiec, Garliński Bronisław — Kupiec Sosnowiec, Ks. Gola Franciszek — Dziekan Niwka, Ppłk. Gorczyński Roman — D-ca 23 p.a.l. Będzin, Dr. Gosiewski Wiktor — Dyrektor Ubez. Społ. Sosnowiec, Gruszczyński Edmund — Kupiec Sosnowiec, Grychowski Stanisław — Dyrektor Tow. Bez. kop. Węgla Czeladź. Gutman Michał — Dyrektor F-my J. Gutman Będzin, Hager Mendel — Rabin Sosnowiec, Hackenberg Józef — Dyrektor F-my Radocha Sosnowiec, Holenderski Stanisław — Dyrektor Tow. Kop. Węgla Flora Dąbrowa - Górn. Heynar Henryk — Prezes LOPP Sosnowiec, Izydorczyk Antoni — Prezydent m. Będzina, Inż. Jaguczański Paweł — Dyrektor T-wa Sosn. Fabr. Rur i Żel. Sosnowiec, Inż. Jankowski Wład. — Dyrektor T-wa Francusko-Włoskiego Dąbrowa-Górn., Ks Jankowski Teofil — Proboszcz Sosnowiec, Jędralski Stanisław — Robotnik Sosnowiec, Jędryczek Mikołaj — Kupiec Sosnowiec, Kaczkowski Józef — Prezydent m. Sosnowca i Prezes BBWR. Pow. Będz., Korepta Jan — Robotnik Sosnowiec, Dr. Kucharski Karol — Prezes L. M. i Kol. Sosnowiec. Kucharski Paweł — Kupiec Sosnowiec, Inż. Landau Aleksander — Dyrektor F-my Modrzejów Hantke Sosnowiec. Inż. Laubitz Miecz. — Dyrektor Klinkierni Gródków, Dr. Likiernik Artur — Dyrektor F-my Radocha Sosnowiec, Ledwos Antoni — Przew. Komisji Międzyszkolnej Sosnowiec, Luchowiec Stanisław — Inspektor Szkolny Sosnowiec, Łaski Jan — Prezes L. M. i Kol. Zawiercie. Dr. Madeyski Zbigniew — Poseł na Sejm Rzeczypospolitej, Sosnowiec, Mazur Władysław — Przew. Rady Szk. Pow. i Miejskiej Sosnowiec, Miller Edmund — Przew. Zarz. Oddz. Pow. Z. N. P. Zawiercie, Misiurewicz Edward — Dyrektor Stow. Mech. Pol. Zakł. Poręba, Nawrocki Kazimierz — Przew. Zarz. Pow. O. M. P. Sosnowiec. Nowara Zygmunt — Pow. Kom. Z. S. Sosnowiec, Dr. Niepielski Adam — Nacz. Lek. Ubezp. Społ. Sosnowiec, Potok Jakób — Dyr. Fabr. Olejów i Tłuszcz. Będzin, Inż. Przedpełski Józef — Dyrektor T-wa Górn. Przem. Saturn Czeladź, Inż. Rażniewski Stan. — Dyrektor Grodz. Tow. Kop. Grodziec., Salak Edmund — Przew. Zarz. Pow. PCK Sosnowiec, Inż. Sagajło Witold — Dyrektor Warsz. Tow. Kop. Węgla i Zakł. Hutn. Kazimierz. Schön Wilhelm — Dyrektor Tow. Przem. Włók. C. G. Schön Sosnowiec, Szenk Wacław — Przew. Zarz. Pow. Zw. Of. Rez. Sosnowiec, Płk. Smelkowski Franciszek — Komendant P. K. U. Sosnowiec, Inż. Sowiński Zygmunt — Prezes Izby Przem.-Handlowej Sosnowiec. Szperling Henryk — Redaktor i Kier. P. A. T. i I. K. C. Sosnowiec. Inż Starkiewicz Antoni — Dyrektor Huty Bankowej Dąbrowa Górnicza, Steinhagen Aleksander — Dyrektor Fabr. Papieru i Celul. Myszków, Styka Andrzej — Komendant Pow. Zw. Rez. Sosnowiec. Swirtun Walery — Dyrektor Huty Bankowej Dąbrowa-Górnicza, Szczodrowski Jan — Prezydent m. Zawiercia, Trzęsimiech Teofil — Prezydent m. Dąbrowy Górniczej, Ks. Wajzler Bolesław — Przew. Rady Sz. Powiatowej Zawiercie, Walochówna — Robotnica Sosnowiec, Wardejn - Zagórski Tadeusz — Starosta Powiatowy Zawiercie, Wengris Jan — Dyrektor T-wa Górn. Przem. Saturn Czeladź, Woźniak Franciszek — Dyrektor F-my Stalownia S. A. Woźniak Sosnowiec, Wochtman Eugenjusz — Prezes LOPP Zawiercie, Dr. Zahorski Karol — Lekarz Sosnowiec, Zawadzki Bronisław — Dyrektor Banku Spółdzielczego Zawiercie, Zbrowski Marjan — Prezes Sądu Okręgowego Sosnowiec, Zarębski Mieczysław — Dyrektor Zakł. Solvay Grodziec. Ks. Ziemtara Franciszek — Prałat Zawiercie. Zieleniewski Edmund — Dyrektor Pol. Zakł. Babcock Zieleniewski Sosnowiec, Zyss B. — Dyrektor Fabryki Strem Strzemieszyce Wielkie, Żukowski Władysław — Dyrektor Gwarectwa Hr. Renard Sosnowiec.

Pierwsi członkowie dożywotni

TOWARZYSTWA POPIERANIA BUDOWY PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

Jak się dowiadujemy na członków dożywotnich zgłosiły się już wpłacając odpowiednią składkę:

Zarząd m. Będzina, Zarząd m. Czeladzi, Zarząd m. Dąbrowy Górniczej, Zarząd m. Sosnowca, Warszawskie Tow. Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych w Kazimierzu, Zarząd Spółki Akc. Fabryki Chemicznej Radocha w Sosnowcu, Wydział Powiatowy Będziński w Będzinie, Inż. Zygmunt Sowiński Poseł na Sejm Rzeczypospolitej, Zarząd Gminy Olkusko - Siewierskiej w Strzemieszycach, Firma Gródków, Klinkiernia w Gródkowie k-Będzina.

Oby ten początek jako dobra wróżba dla Tygodnia Szkoły Powszechnej znalazł jak najliczniejszych naśladowców wśród naszego społeczeństwa.

W BĘDZINIE

W Magistracie Będzina odbyło się **organizacyjne zebranie obchodu Tygodnia popierania budowy szkół powszechnych**, pod przewodnictwem prezydenta Izydorczyka, którego później zastąpił wiceprezydent Goc.

Po omówieniu wytycznych obchodu Tygodnia, wybrano komitet wykonawczy, w osobach pp.: **prezydenta Izydorczyka, wiceprezydenta Goca i sekretarza p. Rechtmana.**

Pozatem utworzono 3 sekcje, mianowicie finansową, pod przewodnictwem **p. Rapaporta**, propagandową, pod przewodnictwem p. **Fr. Zebrowskiego** i techniczną, pod przewodnictwem p. **Łubińskiego.** Przewodniczący sekcyj wchodzą w skład komitetu wykonawczego.

Program obchodu przewoduje: **zbiórkę uliczną, sprzedaż nalepek i żetonów,** oraz różne imprezy dochodowe.

Tydzień popierania budowy szkół powszechnych trwać będzie **od dn. 2 do 8 października rb.**

W DĄBROWIE

Onegdaj w sali posiedzeń Rady miejskiej w Dąbrowie odbyło się bardzo liczne **posiedzenie organizacyjne obchodu Tygodnia popierania budowy szkół powszechnych**, który odbędzie się w okresie od dnia 2 do 8 października r.b.

Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego międzyszkolnej komisji porozumiewawczej **dyr. Wasilewskiego,** na przewodniczącego zaproszono **prof. W. Kuźniaka,** poczem referat na temat działalności Tow. popierania budowy szkół powszechnych wygłosił **p. R. Lewicki.**

Po omówieniu w ogólnym zarysie programu obchodu Tygodnia, **wybrano komitet wykonawczy, w składzie: przewodniczący wiceprezydent Trzęsimech,** członkowie: **ks. proboszcz Niedźwiedzki, dyr. Wasilewski, prof. Kuźniak, J. Berbecka, M. Domagała Witkowski, J. Zając, Sikorska, Kałkowski, Książyńska, J. Dudziński i Balcer.**

Nadto utworzono trzy sekcje: propagandową z przewodniczącym dyr. Wasilewskim, zbiórkową, z przewodniczącą p. Berbecką i imprez, której przewodniczy prof. Kuźniak.

Prócz zbiórki ulicznej w okresie Tygodnia będą sprzedawane nalepki i żetony, oraz urządzone będą imprezy dochodowe. Pozatem duża uwaga będzie zwrócona **na jednanie nowych członków,** jako najlepszego źródła stałego wpływu i oparcia akcji na dobrych podstawach.

Składka członkowska wynosi 1 zł. kwartalnie, a więc jest to kwota niewielka i trzeba tylko umieć dotrzeć do społeczeństwa, które na taki cel napewno pomocy nie odmówi.

Wszyscy członkowie Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych pracują zupełnie bezinteresownie, bez najmniejszego wynagrodzenia w jakiejkolwiekbądź formie.

Jedynie Zarząd Główny TPBPSP. zatrudnia kilku płatnych pracowników, oraz po jednym płatnym pracowniku Komitety Okręgowe.

Komitety obwodowe i Koła nie mają płatnych pracowników wogóle.

Swiadczenia dla położnic

i matek karmiących

Wobec niedostatecznego jeszcze orjentowania się pracownic ubezpieczonych w sprawie świadczeń, które przysługują położnicom i matkom karmiącym, podajemy poniższe wyjaśnienie:

Świadczenia tej kategorji obejmują 1) bezpłatną pomoc leczniczą przed w czasie i po porodzie, 2) zasiłek połogowy i 3) zasiłek dla matek karmiących.

Zasiłek połogowy wynosi 50 proc. przeciętnego tygodniowego zarobku ubezpieczonej za ostatnie 13 tygodni zatrudnienia i wypłacany jest przez czas, gdy położnica wstrzymuje się od pracy, nie wyłączając niedziel i świąt nie dłużej jednak niż wciągu 8 tygodni: z okresu tego conajmniej 6 tygodni przypadać winno po porodzie.

Za zgodą położnicy ubezpieczalnia może udzielić jej utrzymania i opieki lekarskiej w zakładzie dla położnic. W tym wypadku *położnca otrzymuje zasiłek domomy,* jeśli ma na utrzymaniu jedną lub więcej osób, zamieszkujących razem z nią. Zasiłek domowy wynosi połowę zasiłku chorobowego, czyli 25 proc. przeciętnego zarobku ubezpieczonej.

Gdy niezdolność ubezpieczonej do pracy przekracza okres zasiłku połogowego, otrzymuje ona zasiłek chorobowy, t. j. również 50 proc. przeciętnego zarobku tygodniowego.

Zasiłek dla karmiących matek udzielany jest w naturze w ilości litra mleka dziennie lub w ekwiwalencie gotówkowym przez czas karmienia od ukończenia zasiłku połogowego, nie dłużej jednak niż w ciągu 12 tygodni.

Prawo do zasiłku połogowego i zasiłku dla matek karmiących *mają tylko ubezpieczone, które* w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed porodem pozostawały conajmniej przez 4 miesiące w zajęciu, uzasadniającem obowiązek ubezpieczenia.

Zasiłek pokarmowy dla członkiń rodziny ubezpieczonego wynosi połowę zasiłku pobieranego przez położnicę ubezpieczoną.

Jeszcze o tragedji

w rodzinie Rutkowskich

W związku z wczorajszą naszą wiadomością o tragedji w rodzinie Rutkowskich, wyjaśnić trzeba, że rozejście się małżonków nastąpiło przed kilku laty **na tle chęci pozbycia się żony ze strony Rutkowskiego,** dla uzyskania **całkowitej swobody.**

Sprawa separacji aż do dnia tragedji nie była załatwiona i dotychczas jej akta znajdują się w Krakowie w sądzie **książęco-metropolitalnym.** W związku z tem nie może być mowy o żadnych dowodach przeciw p. Rutkowskiej.

Jeszcze jedna uczestniczka miljona

Wśród ulubieńców Fortuny, którzy uczestniczą w ostatnim podziale głównej wygranej IV-ej klasy 33-ej Loterji Państwowej, t. j. miljona złotych, znajduje się siostra Marta Bark.

z Zakładu Diakonisek w Poznaniu (Grunwaldzka 49). W chwili wylosowywania szczęśliwego numeru 163490, siostra Marta przebywała na delegacji prowincjonalnej, gdzie ją wieść o nagłem bogactwie zastała. Właśnie ta nagłość jest przyczyną, że siostra Marta nie jest w stanie określić swych zamiarów na przyszłość.

W każdym razie nieomieszka zaopatrzyć się w los do 34-ej Loterji. Daje ona bowiem, prócz zwykłych szans, z miljonem na czele, jeszcze nowowprowadzone wygrane, wylosowywane każdego dnia ciągnienia, niezależnie od normalnych. Tych wygranych dziennych jest w I-ej klasie 4, odpowiadających czterem dniom ciągnienia. Wysokość każdej z nich w pierwszych trzech klasach wynosi 25.000, zaś w czwartej klasie — 30.000 zł.

—xx—

Nowy prezes

SĄDU OKRĘGOWEGO W SOSNOWCU

Jak donieśliśmy, dotychczasowy prezes Sądu Okręgowego w Sosnowcu p. Marjan Zbrowski przechodzi na stanowisko prezesa Sądu Apelacyjnego we Lwowie, do Sosnowca zaś na jego miejsce przybywa p. Antoni Kordowski, sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie.

Sędzia Antoni Kordowski urodził się w 1892 r. w Warszawie, gdzie ukończył studja prawnicze. Od r. 1912 brał czynny udział w pracach Związku Walki Czynnej, a później w P.O.W. W sierpniu 1915 r. wyruszył z Batalјonem Warszawskim do I-ej Brygady, gdzie służył w 5 pułku, aż do kryzysu przysięgowego, poczem, po ucieczce ze Szczypiorny, oddaje się pracy w P.O.W. jako komendant obwodu puławskiego. W r. 1920 jako porucznik rezerwy wstępuje do 5 p. p., w którym pozostaje do chwili demobilizacji. Od r. 1922 p. Kordowski był posłem do sejmu. W latach 1928-1931 był wicedyrektorem PKO. w Warszawie i w Katowicach, poczem przeszedł do sądownictwa, gdzie zajmował kolejno stanowiska kierownika Sądu Grodzkiego w Radzyminie, i sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie.

Prezes Kordowski odznaczony jest krzyżem I Brygady „Za wierną służbę", „Krzyżem Niepodległości" i „Krzyżem Walecznych".

—xx—

× **PORANEK.** Dziś w Kinie „Eden" o godz. 11.30 odbędzie się poranek z filmem „Legjon nieustraszonych". W roli gł. Wallace Beery. Ceny miejsc dla dzieci 25 gr., dla dorosłych 54 gr. 6060

Zbiórka harcerzy
DRUŻYN SOSNOWIECKICH

Harcerze! Komenda Harcerzy w Sosnowcu zwołuje zbiórkę drużyn sosnowieckich na dzień 29 bm., celem wysłania życzeń imieninowych przewodniczącemu Z.H.P., druhowi wojewodzie dr. Michałowi Grażyńskiemu, oraz wysłania zbiorowej prośby do Naczelnictwa Z.H.P. w sprawie więzionego w areszcie czeskim harcerza polskiego Delonga.

Zbiórka odbędzie się na placu Seminarjum Nauczycielskiego przy ul. Wawel 1 o godz. 11-ej. Zapraszamy Hufiec Harcerek, byłych Harcerzy i Przyjaciół.

Czuwaj!

Komendant Hufca R. Korek, phm.
Sekretarz: W. Sobieraj.

—xx—

Spór z rolnikami
ODNOWIŁ SIĘ W CZELADZI

W związku ze staraniami Czeladzi o pożyczkę z Funduszu Pracy na budowę szkoły i rzeźni miejskiej odnowił się trwający od dawna spór z rolnikami, o tytuł własności nieruchomości gromadzkich. Magistrat wezwany został do przedłożenia wykazu majątku miejskiego, w którym umieścił również nieruchomości, znajdujące się w administracji Związku rolników.

W związku z tem rolnicy wnieśli protest. Trzeba dodać, że nieruchomości rolników Magistrat umieścił również w księdze inwentarzowej miasta.

Jak skończy się trwający od lat spór Magistratu z rolnikami nie wiadomo, trzeba zaznaczyć jednak, że podjęta przez burm. Dorobczyńskiego próba doprowadzenia do porozumienia, została zaniechana.

—xx—

× **Z PRASY FACHOWEJ.** Ostatni nr. 8 „Przeglądu górniczo - hutniczego", organu Stow. polskich inżynierów górniczych i hutniczych, zawiera treść następującą: V Zjazd Stowarzyszenia polskich inżynierów górniczych i hutniczych w dniu 5, 6 i 7 października 1935 r. w Katowicach; prof. inż. K. Bohdanowicz: „Stan dzisiejszy i widoki na przyszłość naszej wiedzy w zakresie złóż surowców mineralnych w Polsce"; dr. inż. Z. Mitera: „Dotychczasowy postęp i widoki zastosowania geofizycznych metod poszukiwawczych w Polsce"; inż. Bolesław Krupiński: „O odbudowie ścianowej (cienkie pokłady)"; inż. Tadeusz Schrötter: „Z wycieczki do Czechosłowacji"; inż. Władysław Zborowski: „Racjonalna gospodarka drzewem"; mjr. Witold Karolewski i inż. Ludwik Szenderowski: „Zarys rozwoju metod, stosowanych do oznaczenia gazów w metalach (dok.); inż. L. M. Perrin: „Wstęp do teorji kwantów"; Sytuacja gospodarcza polskiego przemysłu górniczo - hutniczego w I kwartale 1935 r. — inż. St. Z.; Życie Stowarzyszeniowe. Przegląd czasopism i wydawnictw z działu górniczego. Przegląd działu prawniczego. Różne wiadomości. Wspomnienia pośmiertne. Sprostowania. Statystyka.

× **ZBIÓRKA W NOWYM SIELCU.** Dziś w Sosnowcu odbędzie się zbiórka uliczna na dokończenie budowy kościoła w Nowym Sielcu.

× **WALNE ZEBRANIE KOŁA ABSOLWENTEK** szk. handl. żeńskiej im. Kr. Jadwigi w Sosnowcu. Zarząd Koła absolwentek zawiadamia wszystkie członkinie, iż dnia 6 października b.r. odbędzie się w lokalu szkoły ,ul. Zygmunta 7, walne zebranie, o godz. 16 w pierwszym terminie, o godz. 16.30 w drugim terminie. Obecność wszystkich członkiń konieczna.

× **KOMISJA WYWŁASZCZENIOWA,** która od kilku dni bada projektowaną trasę kolei Siemoń — Czeladź, od wczoraj rozpoczęła urzędowanie na terenie Czeladzi. Rolnicy, którzy są zainteresowani w budowie winni być na swych gruntach w czasie urzędowania komisji i złożyć swoje ewent. wnioski. O dniu i godzinie urzędowania rolników zawiadamia piśmiennie Związek rolników.

× **NA URLOP TURNUSOWY.** Z dn. 1 października r.b. kopalnia Paryż w Dąbrowie zwolniła na 4-miesięczny urlop turnusowy 39 robotników, przyjmuje na ich miejsce 30 robotników, pozostających na urlopie turnusowym.

× **SCHWYTANIE ZŁODZIEJA.** — Przy ul. Robotniczej w Sosnowcu został ujęty w mieszkaniu swej kochanki poszukiwany od dłuższego czasu za różne kradzieże Jan Matuszyński, którego znaleziono ukrytego pod łóżkiem w stosie brudnej bielizny.

—xx—

Doroczne zawody strzeleckie
OFICERÓW REZERWY

Zarząd okręgu śląskiego ZOR organizuje doroczne zawody strzeleckie, które odbędą się w październiku b.r.

Sosnowieckie koło urządza dziś eliminacyjne ostre strzelanie na strzelnicy na Dębowej Górze o godz. 9 rano. Wyjazd nastąpi sprzed dworca kolejowego w Sosnowcu o godz. 8.30 autobusem Sosnowiec-Mysłowice. Wrazie niepogody strzelanie odbędzie się na strzelnicy małokalibrowej przy ul. Aleja (Stadjon) o godz. 9 rano. Zarząd koła wzywa swych członków do wzięcia jak najliczniejszego udziału w zawodach strzeleckich. Jednocześnie w związku z manifestacją całego społeczeństwa przeciw haniebnemu terorowi Czechów w stosunku do naszych rodaków za Olzą, zarząd wzywa wszystkich członków do gremjalnego wzięcia udziału w manifestacji, która odbędzie się dziś o godz. 12 przed ratuszem.

WŁADYSŁAW KAFTAL
Kolektor Loterji Państwowej.

Doniosłe ulepszenia w planie gry
34-ej Polskiej Państwowej Loterji Klasowej

Upodobania ludzi to kwestja temperamentów. Najdobitniej ujawnia to w grze na loterji. Gdy porozmawiamy na ten zawsze interesujący temat w gronie znajomych, to usłyszymy mnóstwo najróżniejszych zdań, będących niejako sformułowanemi życzeniami poszczególnych osób. Jeden oczekuje wielkiej fortuny choćby nawet po paru latach cierpliwego wyczekiwania. Inny znów chce wygrywać jaknajczęściej, choćby to były skromniejsze kwoty, pragnie więc większych szans. Tak więc spełnienie życzeń graczy loteryjnych wzgl. zamierzających grać na loterji jest zadaniem naprawdę niełatwem i stanowi największą troskę Dyrektora Loterji Państwowej.

Nasza loterja klasowa od blisko trzech lat czyni zadość tym życzeniom w tak znacznym stopniu, że cieszy się niesłabnącem powodzeniem u coraz to liczniejszych rzesz graczy i stanowi wzór dla kierownictw wielu loteryj zagranicznych.

Kierując się zasadą wytrawnego kupca, dla którego zaspokojenie życzeń klijenta stanowi naczelne przykazanie, Generalna Dyrekcja Polskiej Państwowej Loterji Klasowej koncentruje cały swój wysiłek na ulepszenie planu gry, do którego wprowadza coraz to ciekawsze i zawsze atrakcyjne inowacje.

Szczególnie korzystnie dla graczy przedstawiają się ulepszenia, dokonane w planie gry nadchodzącej 34 loterji. Nie naruszając istniejących dotąd wielkich i średnich wygranych, Generalna Dyrekcja naszej loterji klasowej zwiększyła przewidzianą dla poszczególnych czterech klas łączną ilość wygranych po 5.000 zł. z 155 na 165, po 2.000 zł. z 550 na 565, po 1.000 zł. z 1085 na 1110, po 500 zł. z 1345 na 1390 oraz po 200 zł. z 53650 na 56350. W planie gry 34-ej loterji przybyło zatem 2.790 nowych wygranych od 5.000 do 200 zł.

Lecz to jeszcze nie wszystko! Generalna Dyrekcja naszej loterji, pragnąc spotęgować to tak miłe dla gracza oczekiwanie na grubszą wygraną w poszczególnych klasach i dniach ciągnienia, ustanowiła dla pierwszych dwóch klas po 4 wygrane — każda po 25.000 zł., dla klasy III-ej 3 wygrane po 25.000 i dla IV-ej klasy 14 wygranych dziennych po 30.000 zł. Tym sposobem ilość wygranych we wszystkich czterech klasach od 20 do 100 tysięcy wzrosła z 43 na 68.

Biorąc pod uwagę ten fakt, że łączna ilość wygranych na sumy od 100 zł. do 10.000 zł. nietylko pozostała ta sama, lecz — jak już wspomnieliśmy wyżej — o 2.790 średnich i mniejszych wygranych została zwiększona, należy stwierdzić, że tak olbrzymich szans Polska Loterja Klasowa dotąd jeszcze nie dawała swym graczom.

Ażeby pomimo to nowi gracze nie zostali pokrzywdzeni w porównaniu z graczami 33-ej loterji, którzy — jak wiadomo — uczestniczą bezpłatnie w dodatkowem ciągnieniu gwiazdkowem, plan nadchodzącej 34-ej loterji daje nabywcom losów podobne uprawnienie do uczestniczenia w dodatkowem ciągnieniu gwiazdkowem, plan nadchodzącej 34-ej loterji daje nabywcom losów podobne uprawnienie do uczestniczenia w dodatkowem ciągnieniu wielkanocnem, które odbędzie się dnia 8-go kwietnia. Wylosowanych zostanie tym razem 2.000 wygranych po 20.000, 5.000, 2.000, 1.000, 200 i 100 zł. na łączną sumę zł. 408.300.

Niewątpliwie wszystkie te ulepszenia znajdą swój wyraz w jeszcze większem zainteresowaniu się społeczeństwa naszą loterją klasową. 5956

Wypadek samochodowy
burmistrza Dorobczyńskiego i inż. Strawińskiego

Wczoraj, około godz. 11 rano, z Saturna wyjechał własnem autem inż. Br. Strawiński, w towarzystwie urzędnika Tow. Saturn p. Wróblewskiego. Kiedy dojechano do Czeladzi, spotkano burmistrza p. Br. Dorobczyńskiego, czekającego na tramwaj, to też zaproszono go do auta, poczem ruszono w kierunku Będzina. W pobliżu miasta, obok cmentarza żydowskiego, ujrzano jadącą do Będzina furmankę z węglem.

Jak zwykle, furmanka jechała środkiem drogi, to też inż. Strawiński, który sam prowadził auto, zaczął dawać sygnały, na odgłos których furmanka poczęła zjeżdżać na bok. co widząc inż. Strawiński chciał furmankę minąć. Niestety, z nieustalonej do tychczas przyczyny wachlarz auta zaczepił o tył furmanki, w następstwie czego samochód wraz z jadącymi stoczył się do znajdującego się obok szosy rowu 2-metrowej głębokości.

Na szczęście obeszło się bez poważniejszego wypadku. Spośród jadących najwięcej ucierpiał burmistrz Dorobczyński, który doznał potłuczenia głowy i lekkich obrażeń ciała. Również poturbowany został inż. Strawiński, natomiast p. Wróblewski wyszedł bez szwanku. Oczywista, auto zostało uszkodzone.

Furmanką jechał Leon Bromboszcz z Zagórza. Zawiadomiona policja prowadzi dochodzenie, celem ustalenia, z czyjej winy wyniknął wypadek, który mógł się fatalnie zakończyć.

PROGRAM RADJOWY

NIEDZIELA 29 WRZEŚNIA 1935 R.

9.00 Audycja poranna. 10.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła Matki Boskiej Ostrobramskiej. — Po nabożeństwie muzyka z płyt. 11.57 Sygnał czasu, hejnał. 12.03 „Co słychać na Śląsku" — opowie red. Stanisław Kaszycki. 12.15 Poranek muzyczny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego z udziałem Ireny Kaszowskiej — fortepian. W przerwie o godz. 13.00 Teatr Wyobraźni: Fragment słuchowiskowy p.t. „Trójka hultajska" wodewil Jana Nestroya w przekładzie i opracowaniu Witolda Hulewicza. 14.00 Odczytanie opowiadania Jana Waśniewskiego p.t. „Wyłupiasty Józek". 14.20 „Na swojską nutę" (płyty). 15.00 Audycja dla wszystkich. 15.45 „O ruch i świeże powietrze dla krów w zimie" — odczyt wygł. prof. Józef Dubiski. 16.00 „Łamigłówki" (dla dzieci) — podyktuje Henryk Ładosz. 16.15 Recital skrzypcowy Stanisława Jarzębowskiego. 16.45 „Cała Polska śpiewa" — koncert chóru mieszanego „Moniuszko" pod dyr. Stanisława Wiechowicza. 17.00 Muzyka taneczna w wyk. Zespołu Arkadjusza Flato. 17.40 „Migawki regjonalne" — audycja muzyczno-słowna. 18.00 Recital śpiewaczy Stan. Zawadzkiej. 18.30 Teatr Wyobraźni: Słuchowisko p.t. „Podróż Czang-Li" — Sachy Guitry. 19.10 Wiadomości sportowe lokalne. 19.15 Koncert reklamowy. 19.25 „Bery i bojki śląskie", wygł. Karlik z Kocyndra. 19.45 „Co czytać" — nowości beletrystyczne omówi Leon Piwiński. 20.00 Koncert symfoniczny w wyk. ork. P.R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego. 20.45 „Wyjątki z pism Józefa Piłsudskiego". 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 „Na wesołej lwowskiej fali". 21.30 „Podróżujemy": „W kraju wielkiej księżnej Luksemburskiej" — feljeton wygł. ked Kazimiera Muszałówna. 21.45 Transmisja fragmentów ogólnopolskich zawodów sportowych Pocztowego Przysposobienia Wojskowego. 22.05 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni. 22.20 Muzyka taneczna z płyt. 23.00 Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej. 23.05 Muzyka taneczna (płyty).

DOBRA KSIĄŻKA

Pewien autor wydał dzieło p. t. „Radość i kłopoty życia małżeńskiego". Rozdział o radościach zajął dwie strony, reszta była o kłopotach.

KRONIKA ZAWIERCIA

× **WYSTAWA OWOCÓW.** Dziś o godz. 11 w poł. odbędzie się w sali szkoły szklarskiej w Zawierciu wystawa owoców z całego powiatu Zawierciańskiego. — Wstęp na wystawę 10 gr. od osoby. Dla osób zorganizowanych grupowo bezpłatnie.

×**PRZED DZIERŻAWĄ NIERUCHOMOŚCI.** Wczoraj poraz drugi członkowie zarządu miejskiego w Zawierciu oglądali nieruchomość p. Loewensteinowej, która złożyła w Magistracie ofertę na kupno lub wydzierżawienie wspomnianej posesji. Po dojściu do skutku tranzakcji znalazłby tam pomieszczenie dom starców i sierociniec.

KRONIKA OLKUSZA

„ORZEŁ“ — Młody las.

× **PROGRAM TYGODNIA SZKOŁY POWSZ.** Na onegdajszem zebraniu komitetu „Tygodnia szkoły powsz.“ w Olkuszu, ustalono program Tygodnia, na który m. in. złożą się: sztuka p.t. „Towariszcz“, odegrana w kinie „Orzeł“ w dn. 9.X. r.b. przez zawsze mile widziany doskonały zespół artystów teatru miejskiego z Sosnowca. W niedzielę, dn. 6 bm. po nabożeństwie, wszystkie dzieci szkół powsz. w Olkuszu wraz z delegacjami szkół średnich wraz ze sztandarami, chorągiewkami propagandowemi i transparentami przejdą ulicami miasta. W dn. 12 b. urządzony zostanie w lokalu p. Bobrzeckiego dancing na ten sam cel. Komitet „Tygodnia“ ma niepłonną nadzieję, że imprezy zostaną należycie przez społeczeństwo olkuskie poparte, a przez to samo tak potrzebne fundusze na budowę szkół, powiększą się.

× **PECHOWY WIWATOWICZ.** Na weselu p. Wojciecha Siwka w Jerzmanowicach w dn. 26 bm. w czasie gdy młoda para i orszak ślubny wychodzili do kościoła, jeden z gości weselnych, mianowicie Jan Wyport z Racławic, chcąc wystrzelić n „wiwat“ ze starego rewolweru w górę, spuścił cyngiel nisko i kula trafiła idącego przed nim gościa weselnego Stanisława Wadowskiego poniżej pleców. Kula utkwiła w mięśni i Wadowski przez jakiś czas nie będzie mógł siedzieć.

Przysięga nad trupem

Na cmentarzu żydowskim przy ul. Okopowej w Warszawie odbyła się **ceremonja przysięgi na ciało zmarłego.**

Miał się odbyć pogrzeb zmarłego przed dwoma dniami niejakiego Borkensztajna, współwłaściciela domu. Zmarły osierocił żonę i kilkoro małych dzieci.

Ponieważ Borkensztajnowie byli t. zw. **religijnem małżeństwem,** t. zn. nie mieli oficjalnego aktu złączenia, przeto rodzina zmarłego usiłowała pozbawić żonę i dzieci części przypadającego im spadku. Krewni oświadczyli wdowie, że **dom pozostaje własnością rodziny i że ona ani jej dzieci nie powinny spodziewać się ani grosza z tego źródła.**

Stanowisko to wywołało oburzenie wśród przyjaciół i znajomych zmarłego. Zebrali się oni na cmentarzu i solidarnie oświadczyli, że nie dopuszczą do pogrzebania zmarłego dopóki krewni nie przywrócą praw do spadku.

Na cmentarzu wynikło takie zamieszanie, że sprawa oparła się **o rabinów,** którzy zwołali doraźny sąd w bóżnicy, którego wyrok **wypadł niepomyślnie dla krewnych zmarłego.**

Musieli oni zobowiązać się, że uznają wdowę i dzieci za spadkobierców do należnej im części kamienicy, a następnie zobowiązanie to musieli potwierdzić **przez przysięgę nad ciałem zmarłego.**

Ceremonja ta, odbyta według ustalonego rytuału, wywołała **duże wrażenie** na **licznych uczestnikach pogrzebu.**

Wyprawa na lucernę

Strzały do polnych złodziei

W ubiegły piątek, około godz. 8-ej wiecz. p. **Jan Wolak,** pomocnik administratora majątku ziemskiego hr. Renard, wyszedł na pola, celem skontrolowania straży nocnych.

Kiedy p. Wolak znalazł się obok **kolonji Pekin, ujrzał na polu trzech** osobników, **kradnących lucernę.** Widząc, co się dzieje, p. Wolak chciał złodziei zatrzymać, lecz **dwóch odrazu zbiegło,** a trzeci rzucił się na p. Wolaka, usiłując go przewrócić.

Wtedy napadnięty w obronie własnej wyjął z kieszeni rewolwer i zaczął strzelać, przyczem jedna z kul **zraniła lekko w szyję napastnika,** który odrazu się uspokoił i zaniechał ataku.

Na odgłos strzałów zbiegli się stróże i rannego odprowadzono do pobliskiego szpitala.

Wezwana policja zarządziła dochodzenie i ustaliła, iż **rannym jest Kazimierz Hetmańczyk,** a towarzyszami wyprawy po lucernę byli: **Edward Gawroński i Stanisław Sciebioda,** wszyscy zamieszkali przy ul. Staszica 30 w Sosnowcu. Zostali oni zatrzymani do czasu wyjaśnienia sprawy.

Kłopoty Zawiercia

Posiedzenie Rady miejskiej

W ub. piątek odbyło się posiedzenie Rady miejskiej w Zawierciu pod przewodnictwem p. prezydenta Szczodrowskiego. Po zatwierdzeniu porządku obrad, Rada uchwaliła dodatki do procentowych opłat stemplowych od aktów notarjalnych w wysokości od 25 proc. do 10 proc. Następnie Rada dokonała wyboru na członka komisji rewizyjnej — wodnej dla powiatu Zawierciańskiego i Będzińskiego w osobie ławnika p. inż. Zygmunta Płóczeńczaka na zastępcę ławnika p. Leona Konopkę.

W związku z wygaśnięciem kadencji w urzędowaniu dotychczasowych opiekunów społecznych w Zawierciu, nowy aparat w organizowaniu tej społecznej placówki przedstawił Radzie Kierownik opieki społecznej magistratu p. St. Rajczyk. Z wywodów jego wynika, że Zawiercie obecnie podzielone zostało na 6 okręgów i 33 obwody opiekuńcze. Dotychczas miasto posiadało 35 obwodów. Na 40 kandydatów na opiekunów społecznych przedstawiono Radzie do zatwierdzenia 33 osoby. Nad sprawą tą wywiązała się dyskusja.

Następnie Rada uchwaliła pożyczkę w formie dotacji w wysokości 100 tys. zł. z Funduszu Pracy na budowę kolei Zawiercie Siewierz. Fundusz Pracy przyznał zarządowi miejskiemu w Zawierciu na budowę kolei Zawiercie—Siewierz pożyczkę okółem w wysokości 300 tys. zł. przekazując narazie 100 tys. zł.

Pod koniec radny p. Mendraszek zapytał prezydenta miasta, jakie roboty zostały już wykonane i ile wydano pieniędzy. W odpowiedzi p. prezydent Szczodrowski zakomunikował, że na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej, złoży szczegółowe sprawozdanie.

W wolnych wnioskach zabrał głos r. z P.P.S. p. Kowalczyk w sprawie koncesji wycieru kominów. Jak wiadomo po samobójstwie koncesjonarjusza wycieru kominów, ś.p. Olesika, koncesję w Zawierciu objęła miejska straż pożarna, a skutek jest taki, że wycier kominów prowadzi straż i syn zmarłego Olesika, który ma ku temu prawo. Teraz mieszkańcy nie wiedzą komu płacić za wycier kominów: Olesikowi czy też straży. Postanowiono zwrócić się do starostwa w Zawierciu o uregulowanie tej sprawy.

SPORT i WYCHOWANIE FIZYCZNE

KS. Saturn — RKS. Orlęta.

Na boisku KS. Saturn w Wojkowicach Komornych odbędą się o godz. 15.30 zawody piłkarskie o mistrzostwo klasy B. między K. S. Saturn, a R.K.S. Orlęta w Dąbrowie Górniczej.

Wyznaczenie pozostałych meczów ligowych

Wydział gier i dyscypliny Ligi dokonał na czwartkowem posiedzeniu wyznaczenia terminów czterech brakujących zawodów ligowych, a mianowicie: Ruch — Polonja na 13 paźdz. Cracovia — Warta na 10 listopada, Garbarnia — Wisła na 24 listopada i Warszawianka — Wisła na 1 grudnia

Jednocześnie wydział gier zastrzegł sobie ewentulne wyznaczenie zawodów na 1 lub 3 listopada w zależności od składu reprezentacji Polski na mecz z Rumunją, jak również ewentualną zmianę terminów ostatniego dnia rozgrywek ligowych.

TS Sosnowiec — Zew (Niemce)

Dzisiaj o godz. 10 rano powyższe kluby rozegrają zawody o mistrzostwo kl. B. na stadjonie Unji.

Sezon bokserski w Unji

Sekcja bokserska STS „Unja“ rozpoczęła intensywne trenningi, które odbywają się we wtorki i piątki od godz 18 do 21 w szkole powszechnej przy ul. Nowej. Treningi prowadzi kierownik sekcji *E. Moskwa.* Sekcja rozpoczyna sezon zawodami z *KS „06“ Mysłowice.* Zawody te odbędą się w dniu 3 października t.j. w czwartek o godz. 20 w sali Domu katolickiego (ul. Mościckiego). Walczyć będą: w wadze papierowej: Hauf III (06) — Okrajni II (Unja), w muszej: Hauf II (06) — Dawidowicz (Unja), w wadze koguciej: Kulpa (06) — Okrajni I (Unja), w wadze piórkowej: Kowalski (06) — Misztal (Unja), w wadze lekkiej: Nawa (06) — Brauze (Unja) i Zymła (06) — Kałkusiński (Unja), w wadze półśredniej: Mularczyk (06) — Kopczyński (Unja) i Piecha (06) — Siewniak (Unja), w wadze średniej: Gnietka (06) — Moskwa (Unja), rezerwa Obst (Unja).

Forma zawodników, jak również napływający wartościowy narybek rokują, że obecny sezon bokserski w sekcji boks. STS Unja będzie silnie ożywiony, co niezawodnie wpłynie dodatnio na szanse przy zbliżających się spotkaniach o mistrzostwo Podokr. boks. Zagł. Dąbr.

Koniec karjery znanych kolarzy

WTC wykreśliło z grona swych członków znanych kolarzy: Igo oraz Korwina Piotrowskiego. Ponadto WTC zwróciło się do Pol. Zw. Towarzystw kolarskich z wnioskiem o dyskwalifikację dożywotnią obu tych kolarzy. Powodem tej surowej kary było niepoważne traktowanie wyścigu dokoła Rumunji oraz obraźliwe listy nadesłane do Warszawy pod adresem klubu Skoda i jej członka, a również uczestnika wyścigu dokoła Rumunji, Lipińskiego.

Maks Schmeling w Polsce

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Lesznie międzynarodowy konkurs strzelania do gołębi, zorganizowany przez specjalny komitet z dr. Ciążyńskim na czele.

Na konkurs zapowiedział swe przybycie mistrz świata w tej konkurencji dr. Sack (Niemcy), mistrz Europy dr. Schoell (Niemcy) oraz b. mistrz świata w boksie Max Schmeling wraz ze swą małżonką, znaną artystką filmową Anną Ondra.

Nie trzeba dodawać, że przyjazd tak znakomitych osobistości sportowych do prowincjonalnego Leszna wywołał zrozumiałe zaciekawienie w całej Wielkopolsce.

Siatkówka w Zagłębiu

Dnia 28 bm. odbyły się zawody w siatkówkę w Będzinie między gim. St. Wyspiańskiego z Sosnowca a gimn. im. M. Kopernika w Będzinie. Wynik systemem szóstkowym 2:0 (15:3, 15:3) systemem trójkowym 2:1 (11:15, 15:2, 15:9) dla gimn. St. Wyspiańskiego.

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski
JANA ZAGORSKIEGO,
SOSNOWIEC, UL. ALEJA 8, TEL. 12-48.

WYKONYWA:
pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozajkowe t. j. schody, słupy ogrodzeniowe, dreny studzienne, płyty trotuarowe, postumenty z krzyżami żelaznemi i t. p.

Wykonanie solidne i dogodne warunki płatności

ŚLĄSKIE TECHNICZNE ZAKŁADY NAUKOWE
przyjmują codziennie wpisy do dnia 25.X do trzyletniej szkoły
MISTRZÓW MURARSKICH I CIESIELSKICH
Nauka odbywa się wieczorem od 1 listopada do 31 marca.
Informacje i wpisy w gmachu Zakładów w Katowicach ul. Krasińskiego 3, pokój 69.
5976

SUPER ŻARÓWKI PHILIPSA
ZE SREBRZYSTYM COKOŁEM
NAJOSZCZĘDNIEJSZE
SPOŚRÓD WSZYSTKICH DOTYCHCZASOWYCH ŻARÓWEK
PHILIPSA

Super-Arga PHILIPS 55 Dekalumen 58Watt220Volt

SUPER-ŻARÓWKI PHILIPSA AUTORYZOWANA SPRZEDAŻ

DO NABYCIA U AUTORYZOWANYCH SPRZEDAWCÓW NA TERENIE CAŁEJ RZECZYPOSPOLITEJ, ZAOPATRZONYCH W TEN ZNAK.
5963

KLIJENCI AUTORYZOWANI:

Katowice	**Ebeco**, 3-go Maja 34
"	**A. Kukulski**, 3-go Maja 20.
"	**Grimm i Kamieński**, 3-go Maja 23.
"	**„Elektra" Czmok**, 3-go Maja 19.
"	**Centrala Radjowa**, Wawelska 2.
"	**E. Dudzik i Ska**, 3-go Maja 17.
"	**Łucznik**, Mickiewicza 10.
"	**Fr. Czechowski**, Rynek 4.
Chorzów	**K. Donnerstag**, Wolności 74.
"	**„Elektro-Radjo"** Anna Spika, Sobieskiego 1
"	**„Radjo-Pol"** E. Kaida, Wolności 54
Mikołów	**J. Böhm**, 3-go Maja 8.
Sosnowiec	**Elektrownia**, sklep—Dęblińska 1.
"	**Maleszewski i Rudowski**, 3-go Maja
"	**„Optofot"** I. Manela, 3-go Maja 11.
Tarnowskie Góry	**L. Brauer**, Krakowska 18.
Mysłowice	**Garczarzyk W.**, Marsz. Piłsudskiego 4.
"	**A. Kobzda i Ska**, Pszczyńska 16.
Siemianowice	**Kudełko**, Sienkiewicza 6.
Świętochłowice	**W. Strużyna**, Wolności 2.
Lubliniec	**J. Różniewski**, Lompy 9.
Rybnik	**Elektro** W. Walter, Rynkowa 1.
"	**R. Rojek**, Sobieskiego 14.
Rydułtowy	**J. Jenderko**, Dworcowa 25.
Wodzisław	**St. Banko**, Korfantego 8.
Żory	**M. Bartecki**, Drzewna 9.
"	**A. Ludwig**, Drzewna 9.
Pszczyna	**P. Sojka**, św. Jadwigi 9.
Częstochowa	**Elektrownia**, Najśw. Marji Panny
"	**Elektra Stankiewicz**, P. Marji 36.
Będzin	**Retman i Berkowicz**, Małachowskiego 1
"	**W. Tyszko**, Piłsudskiego 9.
Dąbrowa Górnicza	**Schabowski**, Sobieskiego 10.
Zawiercie	**L. Kuśmierski**, 3-go Maja 18
Olkusz	**Radjo-Foto-Galanterja**, Rynek 3.
"	**„Szkło"**, Rynek 1.
Miechów	**Szwajcer A.** Rynek 10.

MARYNATY
konserwują tylko
octy Spiessa
sprzedaż wyłącznie w Składzie aptecznym
M. JAGIEŁŁOWICZA
SOSNOWIEC
3-go Maja 7.
5931

MIOD
lipcowy świeżego zbioru pod gwarancją — prawdziwy polecają Koziołkow i Jędryczek Sosnowiec, 3-go Maja Nr. 21. 4057

Magazyn Bławatny
M. Kępiński
Będzin, Kołłątaja 36
poleca:
Materjały zimowe
FLANELE
AKSAMITY
WEŁNY i t.p.

Z CICHEGO MIASTA NA WIELKI ŚWIAT...
może wydostać się każdy, kto o tem marzy i do tego dąży... Tylko wygrana na loterji realizuje takie marzenia. Wystarczy posiadać los loteryjny I klasy 34-ej Loterji, aby stanąć w kole szczęśliwców. Ciągnienie 18 października r.b. Cena losu: Cały Zł. 40.— Ćwiartka Zł. 10.—. **Szczęśliwe losy wysyłamy odwrotnie po otrzymaniu zamówienia**

Związana ze szczęściem Kolektura
A. WOLAŃSKA
Centrala: WARSZAWA, NOWY-SWIAT Nr. 19
Konto P.K.O. 7192.
5958

KINO ZAGŁĘBIE
Dziś! **Ostatatni triumf Ameryki** Dziś!
Największy film grozy i niesamowitości!
Powrót Frankensteina
W roli monstrum—genjalny **KARLOFF.** W roli narzeczonej monstrum—**Elsa Langhester.**
Wspaniałe pomysły reżyserskie. Najciekawszy temat filmowy. W nadprogramie: **„Zew Trombity"** (reportarze polskie i zagraniczne) oraz dodatek kolorowy **„w Krainie Cukierków"**
Od poniedziałku dnia 30 wrześniab.r początek seansów: 5.30, 7.30, 9.30
Wkrótce: „KSIĘŻNICZKA CZARDASZA" Marta Egerth

KINO EDEN
Dziś wstrząsająca premjera
Cały Sosnowiec musi przekonać się, że
Legjon nieustraszonych
jest niebywałym przebojem.
W roli gł. **Wallace Beery i M. O'Sullivan.**
Nadprogram: Dodatek kolorowy i Tygodnik Pata.

KINO „Palace"
w Sosnowcu ul. Warszawska 2.
DZIŚ
Słynny tenor **Józef Schmidt**
w najnowszym przeboju wiedeńskim p.t.
Sprzedany głos
Ama: Od poniedziałku dn. 30 września b.r. początek seansów 5.30, 7.30, 9.30.

DROBNE OGŁOSZENIA
LOKALE

POKÓJ
umeblowany do wynajęcia z wygodami z osobnem wejściem w śródmieściu z całodziennem utrzymaniem lub bez. Wiadomość w Administracji 5946

3 POKOJE
z kuchnią i wygodami do wynajęcia od 1.10 Sucha 24 w Sosnowcu. 5900

1 LUB 2 POKOJE
z kuchnią z wygodami lub bez okolica — Alei poszukuje od 1.10 Zgłoszenia do Administracji pod B. M. 5943

4 POKOJE Z KUCHNIĄ
z wszelkiemi, nowoczesnemi wygodami, na I-em piętrze w centrum Sosnowca, do wynajęcia. Wiadomość w Administracji „Kurjera Zachodniego" Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef. 7-3. 5954

DO WYNAJĘCIA
pokój umeblowany lub nie z osobnym wejściem. Pogoń. Bracka 5a. 5971

Masz zamiar przeprowadzić się?
CHCESZ UNIKNĄĆ KŁOPOTÓW ZWIĄZANYCH Z PRZEPROWADZKĄ?
ZAJDZ DO **„WYGODY"**
Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 48.
tel. 10-14.

Zarząd Miejski w Zawierciu
podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że w związku **z przeprowadzanym kapitalnym remontem ul. Paderewskiego** (odcinek drogi wojewódzkiej Ogrodzieniec — Niezdara od km. 5.413 do km. 7.594) — **zamyka ruch kołowy na tejże ulicy od dnia 30.IX.1935 r. aż do odwołania.**
Objazd będzie się odbywał ul. ul. Okólną, Piłsudskiego, Kościuszki.
5972

Inżynier Miejski: **w-z M. Bełczyński.**
Prezydent Miasta: **J. Szczodrowski.**

MIESZKANIA:
3 — 3 — 2 pokojowe do wynajęcia. Wiadomość: Sosnowiec, Gen. Bema 4 u dozorcy. 5970

DWA POKOJE
z kuchnią z wygodami do wynajęcia od 1.10. Sosnowiec, Piłsudskiego 120. 5961

DO WYNAJĘCIA
Pokój umeblowany osobne wejście całodzienne utrzymanie. Sosnowiec, Marjacka 4 gospodarz. 5979

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i Wychowanie

RODOWITA francuska, rutynowana nauczycielka udziela lekcyj języka francuskiego 3-go Maja Nr. 6 m. 3. 5994

SZKOŁA Muzyczna w Sosnowcu, Dęblińska 11, tel. 1-49. Wpisy na rok 1935-36 do wszystkich klas rozpoczęte. Wykładowcy: E. Horbaczewska, St. Bielicki, E. Sieja, B. Czyżewiczówna, Cz. Przystaś i inni. — Własne studjum operowe. Opłaty zniżone. Zniżki kolejowe. Sekretarjat czynny codziennie — godz. 9—12 i 16—20. 5393

PRZYJMĘ panienkę do nauki fryzjerstwa damskiego.— Sosnowiec, Piłsudskiego 2 „Rena". 5986

KRAKOWSKIE KURSY KOSMETYCZNE pod kierownictwem D-ra med. T. Owczyńskiego. Nauka 4 miesiące. Wykłady, ćwiczenia codziennie. Po ukończeniu kursu dyplomy I instruktorka Helena Apsel-Schragerowa. Zapisy trwają. Zgłoszenia i prospekty Kraków Piłsudskiego 11. — Telefon 177-57. 5331

GRY FORTEPIANOWEJ udziela wykwalifikowana nauczycielka. Dyplom Konserwatorjum Warszawskiego. Postępy zapewnione. Sosnowiec, Dęblińska 7 m. 15. Tel. 2-58. 5062

KONCESJONOWANA Freblówka (Przedszkole) w Sosnowcu Zostanie otwarta z dniem 1 października dla dzieci o dlat 4 — 7 — Zapisy w lokalu przy ulicy Dęblińskiej 1 (oficyna) od godz. 10 — 13-ej. 6001

KONCESJONOWANE kursy kroju, szycia i modelowania Zaborowskiej przyjmuje zapisy uczenic. Krój nowoczesny Akademji Paryskiej kończącym — świadectwa prawne. Przyjezdnym zniżki. Przy szkole internat. Sosnowiec, Piłsudskiego 18. 5995

ŻEŃSKIE KURSY kroju, szycia, modelowania, bieliźniarstwa Natalja Stypułkowska w Sosnowcu, Piłsudskiego 14. Przyjmuje zapisy. Przyjezdnym 75 proc. zniżki. Opłata.

POSADY i PRACE

CHŁOPCA do nauki ślusarstwa zyjmę. Będzin, Kościuszki 20 w podwórzu.

PANIENKA z ukończonem seminarjum może udzielić korepetycji, ewentualnie zająć się dziećmi. Wiadomość „Kurjer Zachodni". 5991

BIURALISTKA zdolna potrzebna do zakładów wapiennych Józefa Pałusińskiego, Sosnowiec - Środula — ul. Prusa 8. 6012

INTELIGENTNA panienka poszukuje pracy do sklepu lub do dziecka. Wiadomość w Administracji. 6007

POTRZEBNY chłopiec na praktykę rzeźniczo - wędliniarską Zawiercie, 11 listopada 21, Piekarski. 6005

POTRZEBNA rutynowana sklepowa do wędliniarni. Będzin, Małachowskiego 1 Iwański.

MAJSTER na roboty kowalskie i mechaniczne do po ważniejszej firmy po trzebny. Zgłoszenia wraz z odpisem świadectw prosimy nadsyłać: S. Unierzyski, — Wojkowice Komorne, telef. Będzin 609. 5930

INŻYNIER MECHANIK z praktyką, doświadczony warsztatowiec, dobrze obznajmiony z pracą obrabiarek, potrzebny do większej fabryki. Szczegółowe oferty z podaniem do tychczasowej działalności prosimy składać sub „Warsztatowiec" do Administracji. 5974

MŁODY literat prosi o jakąś pracę. Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Zachodniego" pod L. D. 5963

KURSY JĘZYKA FRANCUSKIEGO Tow. Alliance Francaise. Specjalne kursy dla dzieci pod kierownictwem pierwszorzędnych sił fachowych, dla początkujących jak również zaawansowanych otwarte zostaną z dniem 1-ym października b.r. w Katowicach Zapisy codziennie z wyjątkiem soboty w Bibljotece Francuskiej, przy ul. 3-go Maja 27 (Konsulat Francuski) od godz. 16-ej do 19-ej, w Chorzowie I a) w Księgarni Grzelewskiego, przy ulicy Gimnazjalnej nr. 5, b) w Szkole XII, przy ulicy Szopena we wtorki i piątki od godz. 19-ej do 20-ej, w Sosnowcu a) w Księgarni „Wiedza" w Sosnowcu; b) w Księgarni p. W. Regulskiej w Sosnowcu, w Mysłowicach w Księgarni p. Pakuły, ul. Nowokościelna 1 i u p. Cichej, Mikołowska 28. Opłata miesięczna tylko 7.00 złotych. 5914

LOKALE

POKÓJ umeblowany do wynajęcia ul. Zakręt 7 — m. 7. 5927

POKÓJ dobrze umeblowany z telefonem lub bez i łazienką przy spokojnej rodzinie od zaraz poszukiwany. Położenie 3-go Maja, Piłsudskiego i t. p. Oferty z podaniem ceny uprasza się skierować pod: 1085. 5945

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia. Sosnowiec, Rybna 5 II sień. 6008

ODNAJMĘ pokój pani, lub uczenicom osobne wejście Sosnowiec, Staropogoń ska 12 m. 3. 6019

POSZUKUJĘ komfortowego umeblowanego pokoju z przedpokojem w Dąbrowie. Zgłoszenia — Filja Dąbrowa pod „Pokój".

POKÓJ do wynajęcia dla 2 panów z całodziennem utrzymaniem Kilińskiego 11 m. 10. 5992

KUPNO i SPRZEDAŻ

TEGOROCZNY ŚWIEŻY MIÓD pod gwarancją czystości pszczelny wysyła za pobraniem pocztowem w blaszankach: 3 kg. 7 zł., 5 kg. 10 zł., 10 kg. 19.50 zł., jedyna na Podolu „Podolska Spółdzielnia Pszczelarska" Tarnopol — Mickiewicza 11. 5395

Farby

lakiery, pokost i. pendzle po cenach najniższych poleca: Fr. Pietranek, Skład Farb i przyborów malarskich. Sosnowiec, — Mościckiego 15 (vis a vis kościoła). 5968

KAFLE wyborowe — płytki ścienne glazurowane, cegła szamotowa, płyty piekarskie gwarantowane, wapno gaszone, koks oraz wszelkie przybory do pieców sprzedaje po cenach konkurencyjnych: Zajdler, Stary Sosnowiec Stara 4, telef. 1363. 3036

PIEC WAPIENNY Józefa Pałusińskiego Sosnowiec, — Środula Prusa Nr. 8 poleca wapno wysoko-procentowe z pieca Hoffmanowskiego, jak również miał i wapno lasowane z dostawą i na miejscu. Ceny konkurencyjne. Telefon Nr. 12-67. 3751

SINGERA maszyny do szycia oraz specjalne mereżkarki, plisówki, okręt ki, dziurkarki okazyjnie sprzedaje „Second handmachine" Katowice, Gliwicka 24-a. 5539

Najlepiej konserwuje marynaty OCET „MONOPOL" J. Komicza. Żądać wszędzie! Przedstawiciel: Antoni Olszewski Dąbrowa, Sobieskiego Nr. 3. 3949

Gimnastyczne

pantofle, koszulki, spodenki najtaniej poleca **„Stadjon"** Sosnowiec, Mościckiego 6 (Kościelna). Duży wybór meczówek, siatkówek, koszykówek. Nr. 3. 5980

LAUBZEGĘ NOŻNĄ sprzedam tanio spowodu wyjazdu. Wiadomość ul. Nowopogońska 31 u gospodarza.

DOM czynszowy 46 ubikacyj w śródmieściu obok przystanku tramwajowego i kopalni spowodu wyjazdu do sprzedania. — Wiadomość Kurjer Zachodni Dąbrowa.

KUPIĘ małą szafę używaną, niedrogą, na książki. Wiadomość w Administracji. 5953

RZEŹNICZY sklep, centrum miasta nowocześnie urządzony, lodownią, warsztatem do sprzedania lub wydzierżawienia natychmiast. Będzin, Małachowskiego 32. 5973

8 I PÓŁ MORGI ziemi kl. I do sprzedania obok stacji Sławniki. Wiadomość: Sosnowiec, Piłsudskiego 80 sklep. 5966

DO SPRZEDANIA dom z placem. Plac przy torze kolejowym nadający się pod fabrykę, rampę. Sosnowiec, Szewska 14 — (boczna Nowej). 5984

DOM nowy z ogrodem i zabudowaniami do sprzedania. Ząbkowice — Sikorka, Reutt. 5965

SZAFY z żaluzją, salonik wiedeński, maszyna Singera gabinetowa i dużo innych gustownych przedmiotów poleca A. Błotniewski Handel mebli nowych i używanych Sosnowiec, 3 Maja 7. 5967

MEBLE na raty i za gotówkę kredensy orzechowe najnowszych modeli po cenach kryzysowych Sosnowiec, Będzińska 15 Makarewicz. 6002

NOWY STÓŁ owalny z orzechu kaukaskiego do sprzedania Sosnowiec, Wesoła 2. 6011

WYŻEŁ 9-cio miesięczny do sprzedania. Pogoń — Majowa 18 m. 1. 6017

MASZYNY do szycia za gotówkę i na raty na dogodnych warunkach poleca sklep maszyn do szycia Ludwik Hanlak Sosnowiec, Modrzejowska 37. 6010

SPRZEDAM willę z dużym ogrodem przy rzece w do skonałym punkcie.— Garaż, samochód. — Bez długów. Sosnowiec Legjonów 12. 6009

SPRZEDAŻ: Sklep (okazyjnie) galanteryjny ul. Modrzejowska 6.000 zł. dworów, folwarków, gospodarstw rolnych, do mów miejskich i placów. Sosnowiec, Mościckiego 12 (przy Stowarzyszeniu Właścicieli Nieruchomości). 5988

MOTOR ropowy 12 H. P. b. mało używany sprzedam tanio. Wiadomość Sosnowiec, Pszenna 2 Roman Szwarc. 5998

MOTOCYKL 350 cm. marki Automoto spowodu wyjazdu do sprzedania. — Wiadomość: Administracja „Kurjera Zachodniego" pod „Auto-moto". 6020

SPRZEDAM okazyjnie nowoczesny kredens i pomocnik w orzechu kaukazkim i wykonywam na za mówienie różne meble Ceny konkurencyjne. Sosnowiec, Majowa 6 Opalski. 6018

ZGUBIONE DOKUMENTY

DNIA 27 września zgubiłem w pociągu na przestrzeni Mysłowice — Katowice teczkę skórzaną żółtą zawierającą — dziennik czynności i kodeks handlowy. — Znalazcę uprzejmie upraszam o zwrot za wynagrodzeniem Siekański, Sosnowiec Marjacka 8. 5993

Różne

CHRZEŚCIJAŃSKI ZAKŁAD jubilersko - zegarmistrzowski został otwarty przy ul. Racławickiej 24, róg Cieplej w Pogoni, przyjmuje wszelkie roboty złotnicze, zegarmistrzowskie oraz reperacje wszelkich maszyn do szycia po cenach przystępnych — M. Fronckiewicz. 5828

CHRZEŚCIJAŃSKA PRACOWNIA KUŚNIERSKA Sosnowiec, Modrzejowska 30 Hale Rozwoju. Wejście od podwórza Przerabia futra, oraz wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres kuśnierstwa Wykonanie solidne Ceny przystępne. 4434

POLOWANIE Autobusy wynajmuje Tow. „Autoruch". Sosnowiec, 1 Maja 25 — tel. 5-36. 5938

OKAZJA! W zamian za oprawę książek dam ładne po wiości. Zgłoszenia do Administracji pod „Inteligent-amator". 6018

FOTOGRAFJE do Ubezpieczalni naj dokładniej Rodziny taniej. Mieszkowska, Sosnowiec, Piłsudskiego 20. Uwaga: Filji na Pogoni nie posiadam. 5942

FOTOGRAFJE na pomnik wieczno trwałe, wykonanie artystyczne. Mieszkowska, Sosnowiec, Piłsudskiego 20. 5942

DO WYDZIERŻAWIENIA duży ogród przy ul. Brackiej w Sosnowcu blisko przystanku tramwajowego. — Wiadomość tel. 10-90.

DNIA 29 i 30 września i 1 października świniobicie. Zapraszam Szanowną Klijentelę. Z poważaniem M. Dudek. 6000

OSTRZEŻENIE. Za długi synów: Józefa, Władysława, Stanisława, Jacentego i Bolesława Sroki nie odpowiadam i ostrzegam przed nabywaniem od nich: gruntu, domów, młynu i części młyna i skich. Majątek ten znajduje się w powiatach: Zawierciańskim, Włoszczowskim, Olkuskim, jest on moją własnością a nie synów. — Walenty Sroka. 5958

ONDULACJĘ trwałą wykonuje według najnowszych metod stosowanych zagranicą najnowszym aparatem sprowadzonym dla udogodnienia P. T. Publiczności. Z poważaniem „Rena", Sosnowiec, Piłsudskiego 2. 5987

B. Felczer Szpitala św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński przyjmuje w godzinach od 15 — 20. Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki Nr. 2.

BIURO PISANIA PODAŃ do władz administracyjnych oraz przepisywań maszynowych Bolesława Wylona Sosnowcu, ul. Warszawska 12.

Reklama jest dźwignią handlu

Co ona widzi na wystawie

56- 97- 67 49- 198-

i co on widzi.

SOSNOWIEC, Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4. Tel. 64. Skrytka poczt. 62.
Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 73.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 mm.; w niedziele i święta 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA.
Po 10 wyrazów w każdem kosztuja:
30 drobnych ogł. 20 zł.
20 drobnych ogł. 13.00 zł.
10 drobnych ogł. 7.00 zł.
5 drobnych ogł. 4.00 zł.
Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, Małachowskiego 7. — CZELADŹ, J. Dembiński, Staszica 16. — DĄBROWA GÓRNICZA, Krótka 11. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. — KIELCE, Sienkiewicza 43. — ŁAZY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. — STRZEMIESZYCE, księg. W. Bagińskiej. — ZAWIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, F. Nunberg. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI